

REŠETO

Praznik občine Ribnica — 26. marec — bomo (oziroma že smo) praznovali tako kot že mnogokrat doslej, v spomin in počastitev našega Jelenovega žleba in velike partizanske zmage nad italijanskim okupatorjem tistega zgodnjepomladanskega dne pred mnogimi leti. Jelenov žleb je bil in je simbol našega boja in naše zmage, simbol neomajnega hotenja, ki ga ni moglo zničiti prav nič. In vedno doslej nam je bil kot simbol preteklosti in praznik družbenopolitične skupnosti tudi mejnik v načrtovanju našega razvoja in ocenjevalec doseženega.

Tokratni praznik smo praznovali v še bolj zapletenih ekonomskih in družbenih razmerah v naši širši skupnosti. V časih, ko nekateri poskušajo pozabljati preteklost ali ji celo odrekati to, kar je bila, ko vedno glasneje poskušajo negirati vsega zadnjega skoro pol stoletja, ko nam poskušajo dopovedati, da tisto, kar je bilo, sploh ni bilo in da je bilo povsem drugače in če ni bilo tako, bi moralo biti nekaj drugega in da celo mi nismo mi. Nekdanje in vse doslej veljavne družbene in človeške vrednote naj bi bile razveljavljene, zničene in uveljavile naj bi se nekakšne nove, kdo ve kakšne. In kot da v tej naši družbi nimamo kaj prida drugih, pomembnejših opravkov, smo se prisiljeni množično ukvarjati vedno bolj s samim seboj, z medsebojnimi odno-

si (prav to pa mnogim ustreza), z novorevijalnimi plakati, memorandumi, spravaštvom, kar vse je bolj podobno zdravarstvu. Gotovo vse stvari v naši skupnosti ne

stojte na pravem mestu in se je slej ko prej treba organizirati tako, da bodo pravilno postavljene. Pripravlja se sprememba ustave in zakona o združenem delu, vendar

*Poldan je vroč. Še daleč do večera.
Sovražnik je pobit, razbit.
Skozi vrzel med partizani utira
si Lahov nekaj pot,
poraz glasit.
Poraz, dotlej neznan,
in moč brigad!*

(Iz pesmi Vide Brestove — Boj v Jelenovem žlebu)

v tem smislu, da bi na osnovi praktičnih izkušenj in spoznanj naše najpomembnejše akte dopolnili tako, da bo mogoč (ob seveda dejanski splošni aktivnosti in trdem delu) hitrejši napredek družbe in njena ekonomska stabilizacija. Ne more pa biti dilem okrog temeljnih pridobitev narodnoosvobodilnega boja, značilnih za našo samoupravno, na enakopravnosti in neuvrčenosti temelječo skupnost.

Letošnje praznovanje občinskega praznika je bilo povezano z vrsto športnih in kulturnih prireditev, uradno pa se je pričela tudi gradnja tretje faze ribniškega vrtca. Slavnostna seja skupščine občine je bila 26. marca dopoldne v Dolenji vasi, na kateri so bila podeljena letošnja občinska priznanja in nagrade ter plakete Jelenov žleb

Na predlog skupnosti borcev Cankarjeve brigade je skupščina sprejela tudi odločbo o poimenovanju podružnične celodnevne šole Dolenja vas po 5. SN-OUB Ivan Cankar. Na sliki — osnovna šola Dolenja vas z družbenim centrom DC 16.

K novi, pravičnejši in razvitejši družbi

Občina Ribnica je med prvimi v Sloveniji že leta 1953 s posebnim odlokom določila svoj občinski praznik, s katerim je obeležila veliko partizansko zmago nad italijanskimi vojaškimi okupacijskimi enotami 26. 3. 1943 v Jelenovem žlebu. Tako bomo letos že petintridesetič proslavili 26. marec kot praznik občine Ribnica.

Povsem razumljivo je, da ob prazniku občine ne sprejemamo le čestitk, prirejamo priložnostnih in tradicionalnih kulturnih, športnih in drugih prireditev, ampak se ozremo tudi na razvojno pot te naše družbenopolitične skupnosti: s ponosom se spominimo uspehov, ki smo jih dosegli na gospodarskem, kulturnem, športnem in družbenopolitičnem področju ter se zamislimo nad slabostmi in pomanjkljivostmi v našem delovanju. Ob tem pa zaželimo gospodarstvu, družbenim službam in družbenopolitičnim dejavnikom v občini na sploh kar največ uspehov pri izvajanju sprejetih razvojnih planov v letu, ki se je začelo, kar je tudi osnova za materialno in duhovno bogatejšo življenje naših delovnih ljudi in občanov.

To je potrebno toliko bolj, ker naš praznik sovпада s tistim obdobjem leta, ko ugotavljamo in analiziramo končne poslovne rezultate preteklega

leta in sprejemamo delovne, finančne ter druge načrte za leto, ki se je pričelo.

Čeprav je bil 26. marec določen za naš občinski praznik in praznik kot spomin na velike dni narodnoosvobodilne borbe, pa vendar mislim, da morajo biti naše misli tudi ob tej priložnosti usmerjene predvsem na današnji in jutrišnji dan. Menim tudi, da je v tem času nesmiselno poudarjati nekoč nesluten razvoj proizvodnih sil in življenjskega standarda delovnih ljudi v teh štirih desetletjih po vojni; primerjave so nemogoče in verjetno tudi škodljive, ker bi lahko privedle do napačnih ocen o trenutni gospodarski situaciji in o naših možnostih v prihodnje.

Trenutna splošna gospodarska in politična situacija v naši državi je taka, da ne dopušča nikakršne lagodnosti in utvar. Prav tako si ne smemo tudi domišljati, da slabosti v nacionalnem gospodarskem in političnem življenju

lahko obidejo našo občino. Dejstvo, da inflacija divja še neukročena, da poraba presega materialne okvire in se še krepí, da je družbena lastnina ogrožena bolj kakor kdaj koli, se v določenih oblikah bolj ali manj jasno kaže tudi v naši praksi.

Doseženi pozitivni premiki

Kljub temu pa moram tudi jasno pokazati na nekatere dolgoročne specifične tendence v občinskem gospodarstvu ter na nekatere pozitivne premike v letu 1986.

Predvsem moram poudariti nadaljevanje rasti proizvodnje v industriji kot najpomembnejši gospodarski panogi, ki ustvarja več kot dve tretjini družbenega proizvoda občine. Obseg proizvodnje smo povečali za več kot 9%, kar je vsekakor izjemen dosežek. Tako visoka rast industrijske proizvodnje je omogočila tudi dvig produktivnosti dela, čeprav je število zaposlenih še naprej ekstenzivno raslo po stopnji skoraj 6%.

Rast proizvodnje in produktivnosti je bila ena od osnovnih usmeritev stabilizacijskih programov, zaradi česar lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da v tem delu naše dolgoročne programe razvoja dokaj uspešno izvajamo. Prav tako uspešno izvajamo tudi drugo pomembno opredelitev stabilizacijskih programov, to je izvoz na konvertibilno področje, saj iz leta v leto raste po stopnji več kot 20%, tako da smo v letu 1986 ustvarili na zahodnem tržišču že 14,7 milijonov dolarjev. Polovico omenjenega zneska še vedno odpade na Eurotrans, moramo pa poudariti, da se na tem zunanem trgu vse bolj uveljavljajo tudi proizvodne organizacije, zlasti INLES in RIKO.

Vedno nove naložbe

Tudi v letu 1986 se je nadaljevala močna investicijska aktivnost na področju proizvodnih in gospodarskih investicij, saj so naložbe znašale okoli 5 milijard dinarjev. Ob tem je pozitivno to, da je rok aktiviranja investicij relativno kratek, tako da je v letu 1986 vrsta začelih investicij že dajala rezultate, ki so se odrazili tudi na omenjeni rasti proizvodnje. Od investicij, ki so sedaj v teku, največ pričakujemo od naložb INLES v proizvodne obrate v Dolenji vasi.

Glede na tako rast proizvodnje in ob dejstvu, da je zaradi dokaj velike konjunktore v preteklem letu na domačem trgu prišlo do zmanjšanja zaloga, je ustvarjeni dohodek naše občine tudi v letu 1986 nekoliko nad republiškim povprečjem. S tem ostaja naša občina po narodnem dohodku na prebivalca nad republiškim povprečjem.

Kljub inpresivnim številkam o realnem povečanju industrijske proizvodnje za več kot 9% in dohodka za 123% moramo vendar opozoriti, da je povečanje proizvodnje in dohodka v največji meri posledica ekstenzivnega razvoja — povečanja števila zaposlenih in proizvodnih naprav ter seveda cen, manj pa kvalitativnih premikov v načinu proizvodnje, boljši organiziranosti in prestrukturiranju proizvodnje za manjšo porabo energije in surovin. Ne bi mogel reči, da takih premikov ni, vendar veliko premalo.

Tudi izvoz na konvertibilno tržišče predstavlja še vedno premajhen delež v strukturi celotnega prihodka in se le počasi povečuje.

Lahko računamo, da se bodo na položaj gospodarstva v prihodnje negativno odrazili tudi premiki v strukturi delitve dohodka, saj se je delež akumulacije v čistem dohodku zmanjšal, zaradi tega pa so se tudi sredstva za reprodukcijo realno zmanjšala, čeprav nominalno kažejo povečanje za 75%.

Naslednjo slabost, ki je ne smemo spregledati, je neenakomerna razvitost posameznih gospodarskih panog, pa tudi družbenega in kolektivnega standarda. Medtem ko industrija pa tudi promet (Eurotrans) sledita in celo prehitevata razvoj gospodarstva v Sloveniji v vseh pogledih (kar pa ne pomeni, da dohitevamo tudi razviti svet), imamo posamezne organizacije in cele panoge kot trgovino, gostinstvo, kmetijstvo, kjer zaostajamo celo za razvojem v republiki.

Prihodnost na zdravih osnovah

Kljub vsem problemom in slabostim, ki jih imamo v naši občini, pa moramo vendar ugotoviti, da so osnove za nadaljnji razvoj gospodarstva in družbenih odnosov zdrave. Hitreje in odločneje pa bomo morali izvajati nekatere naloge, ki smo jih zapisali že v (nekoliko pozabljene) stabilizacijske programe pa tudi v srednjeročni plan in v resolucijo za leto 1987:

- zmanjšati ekstenzivnost zaposlovanja in gospodarske rasti nasploh,
- dati večji poudarek izobraževanju, znanju in načrtnem uvajanju sodobne tehnologije z razvojem informatike in zvez,
- na področju infrastrukture in prostorskega urejanja dati največji poudarek načrtni izbiri prostora in varovanju okolja.

Veliko bo še odporov proti spremembam v načinu mišljenja in določanja vrednot, ki bi pomenile pot v razvito duhovno in materialno bogato, kulturno in ustvarjalno družbo. Lokalistična zaplankanost, oskosrni egoizem, predvsem pa potrošništvo kot še vedno prevladujoč družbeni odnos je resna ovira do take družbe, ki je ne moremo podcenjevati.

Toda pot k novi razvitejši, pravičnejši in srečnejši družbi je in to je le nenehno izobraževanje, razvoj kulture in znanja in na tem temelječe gospodarstvo.

Predsednik
skupščine občine Ribnica
Franc Lapajne, dipl. oec.

Socialistična republika Slovenija SKUPŠČINA OBČINE RIBNICA Ribnica

Na podlagi 422. člena Zakona o združenem delu in 165. člena Statuta občine Ribnica (Skupščinski Dolenjski list št. 11/78 in 2/82) je Skupščina občine Ribnica kot ustanovitelj Osnovne šole Ribnica podružnice Celodnevna osnovna šola Dolenja vas na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 26. 3. 1987 sprejela naslednjo

ODLOČBO

I.

Osnovna šola Ribnica podružnica Celodnevna osnovna šola Dolenja vas se poimenuje po 5. slovenski narodnoosvobodilni udarni brigadi Ivan Cankar.

II.

S 26. marcem 1987 je njen poln naslov: »Osnovna šola Ribnica podružnica Celodnevna osnovna šola 5. slovenske narodnoosvobodilne udarne brigade Ivan Cankar.«

III.

Ta odločba se objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.
Številka: 61-8-86-01
Datum: 26. 3. 1987

Predsednik
skupščine občine Ribnica
Franc Lapajne, dipl. oec.

Obrazložitev

Odbor skupnosti borcev 5. SNOUB »Ivan Cankar« je na razširjeni seji predsedstva dne 27. 10. 1986 podal predlog, da bi se COŠ Dolenja vas imenovala po navedeni brigadi. Predsedstvo odbora skupnosti borcev 5. SNOUB »Ivan Cankar« pa je na svoji seji dne 11. 2. 1987 ta predlog potrdilo z utemeljitvijo, da je omenjena brigada izvajala tudi na področju Ribnice operativne naloge v času vojne. Izkazala se je predvsem pri zmagi v Jelenovem žlebu — 26. III. 1943.

Odbor skupnosti borcev 5. SNOUB »Ivan Cankar« je o tem predlogu obvestil COŠ Dolenja vas. Delavci omenjene šole so se na zboru delavcev dne 14. 2. 1987 s predlogom strinjali in sprejeli sklep o poimenovanju šole po brigadi »Ivana Cankarja«.

SIS materialne proizvodnje

Skupnost za ceste

Dejavnost vzdrževanja in varstva cest po vrstah in obsegu, kot je opredeljena z veljavnimi skupnimi normativi in standardi za regionalne in lokalne ceste, sprejetimi v skupščini skupnosti za ceste SR Slovenije, je izvajalec Cestno podjetje Novo mesto, TOZD Vzdrževanje in varstvo cest Kočevje izvajal na

- 30.545 km regionalnih cest in
- 102.955 km lokalnih cest

Potrebna sredstva so bila zagotovljena s planom skupnosti za ceste SR Slovenije iz izvirnih virov za pokrivanje enostavne reprodukcije (prispevek od goriva in pristrojine za domača in tuja motorna vozila) v skupnem znesku 88.479.740.— din. Po rebalansu plana je bil ta znesek povečan na 115.422.212.— din. Zaradi izpada prihodkov pri skupnosti za ceste SR Slovenije je bilo v letu 1986 nakazano občinski skupnosti za ceste do konca leta le 79.665.567.— din, do 27. 1. 1987 pa še 4.097.630.— din, torej skupno 83.763.197.— din, v letu 1987 pa bo nakazano še 24.490.672.— din. Izpad prihodkov bo znašal torej 7.168.343.— din. Za dejavnost vzdrževanja in varstva cest je bilo porabljeno 55.000.000.— din, preostala sredstva pa skupaj z drugimi viri za večja vzdrževalna dela. Vzdrževanje regionalnih in lokalnih cest je kljub temu, da je bilo za to namenjeno razmeroma malo denarja, potekalo zadovoljivo, zlasti zimska služba, kjer naj bi bil že dosežen optimalen nivo.

Za večja vzdrževalna dela je namenjen prispevek iz čistega dohodka TOZD in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti v višini 1,7% BOD.

Od planiranih 82.010.000.— din se je zbralo 130.456.159.— din. Zbrana sredstva so bila porabljena v naslednje namene:

1. za odplačilo anuitet 15.214.217.— din;
2. za večja vzdrževalna dela na regionalnih in lokalnih cestah in sicer:
 - dokončanje del na regionalni cesti R-373 Sodražica—Lazec
 - zaporni sloj na lokalni cesti Ortnek—Sveti Gregor
 - rekonstrukcija lokalne ceste Sv. Gregor—Mala Slevica
 - rekonstrukcija lokalne ceste vinice—Lipovščica
 - rekonstrukcija Kolodvorske ceste v Ribnici
 - rekonstrukcija lokalne ceste skozi Velike Poljane
 - razna manjša dela in za obveznosti iz preteklih let

V skupnem znesku 265.345.655.— din.

Glede na to, da je bil obračun večjih vzdrževalnih del bistveno višji, je skupnost v januarju 1987 najela kratkoročni kredit v višini 50.000.000.— din, zaradi česar bo obseg del v letu 1987 za toliko manjši.

za sofinanciranje delovne skupnosti, funkcionalne izdatke in druge odhodke pa je bilo porabljeno 7.300.000.— din.

Samoupravna stanovanjska skupnost

Skupščina skupnosti je sestavljena iz dveh zborov, to je zbora uporabnikov in zbora izvajalcev ter odborov za posamezna področja. V letu 1986 so bile 3 skupne seje in ena seja zbora uporabnikov. Obravnavana je bila problematika na področju planiranja za obdobje 1986—1990 in sprejem plana za leto 1986. Bilo je izvršeno tudi konstituiranje po spomladanskih volitvah. Bilo je zamenjano večina članov odborov in vsi predsedniki, ker je prejšnjim pretekel mandat.

V letu 1986 je skupščina obravnavala tudi problematiko povišanja stanarin, saj so bila kar tri povišanja in sicer 1. 2. 86 za 43%, 1. 7. 86 za 50% ter 1. 11. 86 za 25%.

Zbori skupščine so obravnavali in sprejeli prioriteto listo prosilcev, stanovanj, iz katere je razvidno, da je bilo v sredini leta uvrščenih 28 prosilcev na prednostno listo za različne kategorije stanovanj.

Odbor za planiranje in razvoj družbenoekonomskih odnosov ter graditev stanovanj je imel v letu 1986 4 seje, na katerih je obravnaval srednjeročni plan za obdobje 1986—1990 ter letni plan za leto 1986 in realizacijo plana za preteklo leto. Opravljeni so bili tudi ogledi prosilcev za posojila iz sredstev vzajemnosti po objavljenem natečaju. Natečajna vsota je znašala 55.000.000.— din. Od tega je bilo odobreno Skladu stavbnih zemljišč 10.000.000 din, 45.000.000.— din pa je bilo odobreno 178 individualnim graditeljem. Odklonjenih je bilo 38 individualnih graditeljev, ker niso izpolnjevali natečajnih pogojev. Na to je prispelo 10 pritožb, katere je ponovno obravnaval Odbor in 4 pozitivno rešil, ostale pa zavrnil. Skupščina je rešitev Odbora v celoti potrdila.

V letu 1986 ni bilo dodeljenih novih stanovanj, ker ni bilo nobene gradnje, bilo pa je nekaj izselitev v lastne hiše ali pa preselitve. Tudi za leto 1987 ne kaže, da bomo imeli v Ribnici vseljiva nova stanovanja.

Odbor za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu je imel v letu 1986 šest sej, na katerih je bila obravnavana sestava predloga prioritete liste za pridobitev stanovanjske pravice na solidarnostnih stanovanjih. Pripravljeni predlog je bil potrjen na seji zbora uporabnikov. Kot je že v začetku navedeno je dvoletni izpad od gradnje in število prosilcev dovolj tehten dokaz, kako nujno je čimprej pričeti z družbeno gradnjo. Število prosilcev se povečuje in če hočemo sprotno reševati probleme, je nujno potrebna kontinuirana gradnja.

Povečanje stanarin vpliva na večanje števila upravičencev do subvencije kakor tudi na višino subvencije. Tako je bilo v letu 1986 po stanju 31. 12. 1986 subvencioniranih 95 nosilcev stanovanjske pravice v višini 1.408.907.— din.

Skladno s sprejetim planom so potekala velika in mala popravila. Sredstva za velika popravila so bila oplemenitena z bančnim kreditom za skupno vsoto 76.035.122.— din in izvedena naslednja dela: Toplotna izolacija fasad na objektih:

— Prijatelj trg 6	din
— Prijatelj trg 13	7.576.767.—
— Šeškova 5	17.288.735.—
— Trg V. Vlahoviča 6	13.135.890.—
— Trg V. Vlahoviča 13	16.147.735.—
— Večja vzdrževalna dela na raznih objektih	6.235.354.—
	15.650.641.—

Mala popravila smo izvajali skladno s tekočimi potrebami in razpoložljivimi sredstvi. Cene teh storitev pa so izredno visoke.

Občinska energetska skupnost za območje občin Ribnica, Kočevje in Grosuplje:

Pred leti ustanovljena Občinska energetska skupnost za območje občin Ribnica, Kočevje in Grosuplje ni zaživela tako, kot je bilo ob ustanovitvi predvideno. Že takrat so se pojavljali dvomi o upravičenosti ustanovitve, vendar je Zakon o energetskem gospodarstvu to strogo določal. Opravljanje strokovno administrativnih opravil je bilo takrat »vsiljeno« Delovni skupnosti SIS materialne proizvodnje občine Ribnica. Smatramo, da skupnost ni zaživela zaradi tega, ker na območju, ki ga pokriva skupnost, nimamo niti enega pomembnejšega izvajalca — izjema je le Elektro Ljubljana s svojima tozdoma v Kočevju in Ljubljana-okolica, s katerima pa uspešno sodelovanje poteka tudi po drugih smereh. Sicer pa delovanje občinske energetske skupnosti zahteva opravljanje nekaterih strokovno administrativnih opravil, predvsem planiranje. To delo je pomanjkljivo opravljeno v glavnem zaradi tega, ker ni izvajalcev, s katerimi bi uporabniki svoje potrebe uspešno usklajevali. Tudi kadrovska problematika je tu prisotna, saj v Delovni skupnosti SIS materialne proizvodnje niso sistematizirana niti zasedena dela in naloge, ki bi pokrivala to področje. Tudi s strani družbeno političnih skupnosti vseh treh občin ni bilo posebnih pobud in zahtev, bile so zadovoljne, da je bilo ugodeno formalnostim. Sodelovanje z Republiško energetsko skupnostjo ter z obema posebnima (interesno skupnostjo za elektrogospodarstvo in premogovništvo ter interesno skupnostjo za nafto in plin) je bilo kljub zgoraj navedeni problematiki zadovoljivo, zahvaljujoč nekaterim članom predsedstva. Vsa važnejša gradiva za seje so bila analizirana in izoblikovana so bila naša stališča za delegate, ki so se teh sej redno udeleževali in od katerih smo redno prejeli povratne informacije.

Prvi finančni rezultati
o poslovanju v letu 1986

Večja osebna poraba, manjša

Leto 1986 je za nami. Zaključili smo ga sicer s porastom industrijske proizvodnje in realnega družbenega proizvoda, vendar z zmanjšanjem izvoza, neugodno plačilno bilanco in rekordno stopnjo inflacije. Vse to dokazuje, da kriza v Jugoslaviji ne jenjuje oz. da se celo pogloblja, so zapisali v Biltenu Inštituta za ekonomsko diagnozo in prognozo v Mariboru.

Analiziranje poslovnih rezultatov, ki smo jih dobili iz podatkov zaključnih računov za gospodarstvo v občini Ribnica in iz podatkov Zavoda SRS za statistiko, je pokazalo, da je ribniško gospodarstvo v globalu leto 1986 zaključilo dokaj uspešno. Naj naštejemo le nekaj njegovih glavnih značilnosti:

- poslovanje z manjšo izgubo,
- povečan fizični obseg industrijske proizvodnje,
- povečanje obsega izvoza in uvoza,
- pozitivna stopnja pokritja uvoza z izvozom,
- rast gospodarnosti in donosnosti,
- izredno visoka stopnja rasti zaposlovanja in
- neuresničevanje družbenih usmeritev pri razporejanju sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Gospodarstvo je doseglo lani 66.810 milijonov din celotnega prihodka, kar je za 109% več kot leta 1985. Porabljena sredstva so rasla za 5 indeksnih točk počasneje (IND 204), obračunana pa so bila v vrednosti 49.408 milijonov din. Tako je gospodarstvo doseglo 17.402 milijona din dohodka (IND 223) in izkazalo za 90 milijonov din izgube (IND 68).

V poslovnem letu 1986 je izkazala Temeljna organizacija kooperantov GG Ribnica s 84 zaposlenimi delavci 90,0 milijonov din izgube zaradi premajhnega čistega dohodka. Izguba je v celoti pokrita in sicer:

12 milijonov iz sredstev rezerv, 18 milijonov iz sredstev skupnih rezerv OZD in 60 milijonov iz drugih virov brez vračilne obveznosti. Temeljna organizacija navaja med vzroke izgube:

- posledice zleda, ki je prizadel ribniške gozdove konec leta 1985,
- potreba po večjih vlaganjih v gozdne prometnice,
- slabša sortimentacija,
- doseganje nižjih prodajnih cen,
- odkupna politika do kmeta je ostala nespremenjena,
- izredno težak položaj lesnopredelovalne industrije v letu 1986.

Po pregledu temeljnih poslovnih rezultatov povejmo še, da je ribniško gospodarstvo uspešno izpolnilo nekatere resolucijske usmeritve o ekonomski politiki naše občine v letu 1986.

1. Z resolucijo je bila predvidena 4,5% rast fizičnega obsega proizvodnje, doseženo pa je bilo 13% preseganje nivoja iz leta 1985. Na tako povečanje industrijske proizvodnje so gotovo vplivale aktivirane proizvodne investicije iz prejšnjih let.
2. Statistični podatki tudi kažejo v letu 1986 2,9% zmanjšanje zalog industrijskih proizvodov v primerjavi z letom 1985.
3. Slabši pogoji poslovanja izvoznikov se v ribniškem gospodarstvu niso tako odrazili kot v jugoslovanskem in slovenskem gospodarskem prostoru. Izvoz blaga in storitev je bil v letu 1986 večji za 113%. Od tega se je konvertibilni izvoz povečal za 38% (v resoluciji predvideno 20% povečanje). Klirinški izvoz se je povečal kar za 171%. Uvoz blaga in storitev se je povečal za 145%. Uvoz s konvertibilnega področja se je povečal za 114% s klirinškega pa za 454%. Kot kažejo podatki, je pokritje uvoza z izvozom močno preseženo s 335%, vendar se je v primerjavi z letom 1985 poslabšalo. Ribniško gospodarstvo je z izvozom zaslužio v letu 1986 več kot 13 milijard din.

TABELA 1: IZVOZ—UVOZ BLAGA IN STORITEV

Občina Ribnica	1 \$ = 264,53 din v 000 din		Indeks
	1985 I—XII	1986 I—XII	
Izvoz blaga in storitev			
— skupaj	6.545.849	13.965.177	213
— konvertibila	2.824.158	3.885.873	138
— kliring	3.721.691	10.079.304	271
Uvoz blaga in storitev			
— skupaj	1.308.586	3.212.933	243
— konvertibila	1.188.467	2.547.316	212
— kliring	120.119	665.617	554
Pokritje uvoza blaga in storitev z izvozom			
— skupaj	500,2	434,7	86,9
— konvertibila	237,6	152,5	64,2
— kliring	3098,3	1514,3	48,9

VIR: podatki OZD

4. Pri analizi podatkov o investicijskih objektih v gradnji v občini Ribnica po stanju 31. 12. 1986 smo ugotovili:

- da prevladujejo gospodarski objekti,
- da so investitorji zagotovili vsa potrebna finančna sredstva za investicijske objekte v gradnji,
- da se dobra polovica vrednosti vseh objektov financira s lastnimi sredstvi.

Iz tabele 2 je razvidno, da so izvršena plačila za investicije v ribniški občini porasla za 164%, kar predstavlja znaten realni porast naložb glede na preteklo leto.

*Človek, ki bi izdeloval bergle za prazne izgovore,
bi bil kmalu bogat.*

Abba Eban

TABELA 2: PREGLED IZVRŠENIH VLAGANJ V OBDOBJU JANUAR—DECEMBER 1986

Vlaganja	v mio din		
	v letu 1985	v letu 1986	indeks
1	2	3	4
— v investicijske objekte	797.794	2.588.104	324
— v ostala investicijska vlaganja	728.418	1.435.702	197
SKUPAJ:	1.526.212	4.023.806	264

VIR: SDK podatki

5. Izračunani kazalci poslovanja ribniškega gospodarstva pa kažejo, da se je gospodarnost poslovanja povečala za 2%, donosnost pa za 9%. Akumulativna sposobnost se je zmanjšala za 24%, reproduktivna sposobnost pa za 15%.

Dohodek na delavca je dosežen v višini 4.790.113 din ali za 110% več kot v letu 1985.

Lani je znašal povprečno izplačani čisti osebni dohodek na delavca 118.996 din, kar pomeni nimalno 118,4% rast, realna rast pa je 11,5%.

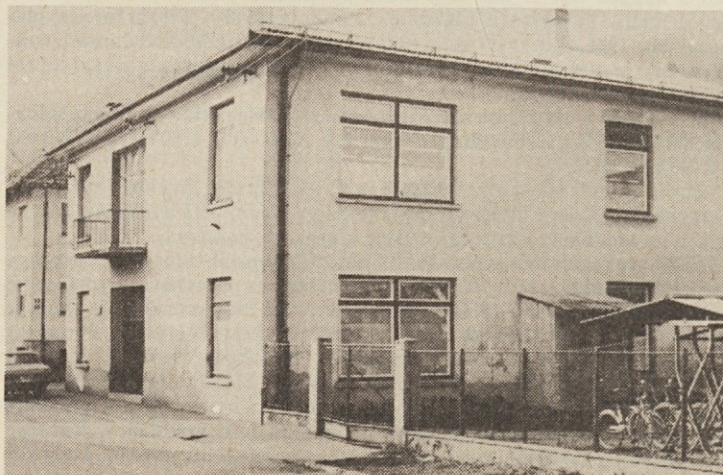
Zaposlenost je zopet v močnem porastu in sicer 6% na podlagi ur kot tudi po stanju konec meseca 5,5%.

Gospodarstvo je razporedilo 17.454 milijonov din dohodka (IND 224), od tega za financiranje skupnih družbenih potreb 3.942 milijonov din (IND 274) in za financiranje splošnih družbenih potreb 472 milijonov din (IND 259).

Za osebne dohodke je bilo v letu 1986 razporejenih 7.385 milijonov din ali 142% več kot v letu 1985. Za skupno porabo delavcev je bilo razporejenih 1.560 milijonov din ali 110% več kot v letu pred tem.

Sredstva za akumulacijo so ustvarjena v višini 3.179 milijonov din (IND 158).

Podatki kažejo, da se eden temeljnih ciljev resolucije, ki govori o skladni rasti sredstev za osebne dohodke z rastjo doseženega dohodka, ne uresničuje.

Obrat Pletenine v Sodražici je v utesnjenih in neprimernih prostorih. Če dalj časa načrtujejo izgradnjo novih, kjer bi lahko še povečali proizvodnjo, vendar se žal stvari vse prepočasi premikajo. Večina izdelkov iz tega Pleteninega obrata gre v konvertibilni izvoz.

reproduktivna sposobnost

TABELA 3: FINANČNI REZULTATI GOSPODARSTVA V RIBNICI

		v mio din	
Zap. št.	finančni podatek	1—12 1986	Indeks
1	2	3	4
1.	Celotni prihodek	66.810	209
2.	Porabljen sredstva	49.408	204
3.	Dohodek	17.402	223
4.	Izguba	90	68
5.	Razporejeni čisti dohodek	12.123	209
6.	Bruto osebni dohodki	7.385	242
7.	Skupna poraba delavcev	1.560	210
8.	Akumulacija	3.178	158
9.	Povprečno število zaposlenih na podlagi ur	3633	106

TABELA 4: TEMELJNI POSLOVNI KAZALCI

		v %		
Zap. št.	KAZALEC	v letu 1985	v letu 1986	Indeks
1	2	3	4	5
1.	Gospodarnost	132	135	102
2.	Donosnost	47	51	109
3.	Akumulativna sposob.	12	9	76
4.	Reproduktivna sposob.	19,5	16,5	85
5.	Koeficient obračanja obratnih sredstev (število obratov)	2,8	2,9	104
6.	Dohodek na delavca (v din)	2.279.350	4.790.113	210
7.	Povprečni mesečni čisti OD na delavca (v din)	54.494	118.996	118

Pri presoji poslovnih rezultatov je potrebno upoštevati tudi to, da so bili ti rezultati doseženi ob visoki stopnji rasti cen. V SR Sloveniji so se v enem letu povečale cene industrijskih izdelkov za 83,7%, cene na drobno za 93,1%, cene na debelo za 85,6%, cene gostinskih storitev za 120,5% in cene življenjskih potrebščin za 95,9%.

6. Še nekaj podatkov o pomembnejših elementih poslovnih sredstev in njihovih virov, ki kažejo na:

- veliko odvisnost ribniškega gospodarstva od kreditov, predvsem za obratna sredstva,
- povečan neto odliv obresti,
- položaj neto upnika pri dolžniško upniških razmerjih in predujmih (brez investicijskih),
- nadpovprečno rast zalog nedokončane proizvodnje in
- visoko stopnjo odpisanosti opreme.

Ni važno, če je mačka bela ali črna. Važno je, da zna loviti miši.

Kitajski pregovor

Zaloge so porasle za 134% in znašajo 17.175,6 milijonov din. Na rast zalog je vsekakor vplival tudi učinek revalorizacije zalog. Krediti z višino 16.404,5 milijonov din so porasli za 182%, njihov pretežni del, to je 73,0%, tvorijo kratkoročni krediti za obratna sredstva, krediti za osnovna sredstva so udeleženi s 16,2%, dolgoročni krediti za obratna sredstva z 10,3% in sanacijski z 0,5%.

Terjatve do kupcev so konec leta 1986 presegle obveznosti do dobaviteljev. Konec leta 1986 so bila celotna osnovna sredstva odpisana v višini 51,6%, oprema pa kar 67,4%. Konec leta 1986 je imelo gospodarstvo 21.203,4 milijonov din trajnih virov poslovnih sredstev (IND 197), njihova udeležba v celotnih virih poslovnih sredstev pa se je znižala z 41,5% v letu 1985 na 39,0% v letu 1986.

ZAKLJUČEK: Glede na navedene nominalno visoke poslovne rezultate ribniškega gospodarstva pa kljub večjemu obsegu dela, rasti izvoza ter pozitivnemu pokritju uvoza z izvozom ter ostalih ugodnih kazalcev poslovnega uspeha z doseženimi rezultati gospodarjenja ne moremo in ne smemo biti zadovoljni, saj smo na račun večje osebne porabe zmanjšali reproduktivno sposobnost gospodarstva v naši občini ter vse dosežene rezultate tako razvrednotili. Poudariti je potrebno, da so potrebni še večji napori in aktivnosti za pospešeno rast in stabilnost našega gospodarstva.

Fanči Tekavec

Ta mesec tudi delovna seja skupščine

V mesecu marcu smo, kot je to že navada, zabeležili kar dve seji skupščine občine in sicer eno slavnostno 26. marca in delovno dne 30. in 31. marca.

Zadnje dni marca so se sestali vsi trije zbori skupščine občine in sicer 30. marca družbenopolitični zbor, naslednji dan pa še zbor krajevnih skupnosti in zbor združenega dela.

Delegati v vseh zbora so obravnavali poročilo o delu izvršnega sveta skupščine občine in upravnih organov v zadnjem letu in sicer poročila o delu komiteja za družbeno planiranje, gospodarstvo in proračun, komiteja za družbene dejavnosti in občo upravo, oddelka za notranje zadeve, oddelka za ljudsko obrambo ter uprave za družbene prihodke. Obravnavali so tudi oceno o poslovanju organizacij združenega dela s področja gospodarstva v lanskem letu (o tem pišemo tudi v Rešetu) ter poročilo o delu samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti ter materialne proizvodnje v letu 1986. Skupščina se je seznanila tudi s poročilom o zbranih sredstvih samoprispevka in njegovi uporabi v lanskem letu. Sprejeli so tudi sklep o uporabi sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč. Zanimiv je program aktivnosti za izvajanje resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine v tem srednjeročju za leto 1987 (resolucijo smo skoro v celoti objavili v prejšnji številki), skupščina pa je sprejela tudi informacijo o začetku postopka za spremembo ustave SFRJ.

Zbor krajevnih skupnosti in zbor združenega dela sta razen tega sprejela še odlok o urejanju in varstvu okolja v občini, odlok o turistični taksi in odlok o proračunu občine Ribnica v letu 1987. Letošnji proračunski prihodki in odhodki so predvideni v znesku 518.385.000 din. O tem bomo zapisali kaj več v prihodnji številki.

Občinska priznanja 1987

Na slavnostni seji skupščine in vodstev družbeno političnih organizacij Ribnice 26. marca v Dolenji vasi so bila podeljena letošnja občinska priznanja in nagrade.

Žirija za podeljevanje občinskih priznanj in nagrad je na osnovi razpisa prejela precej predlogov za posamezna priznanja, po temeljitem premisleku pa so sklenili: domicil in naziv častni občan se letos ne podelita, podelijo pa se tri Plakete 26. marec, dve Urbanovi nagradi in 14 Priznanj občine. Nekatere izmed predlaganih za posamezna priznanja je žirija predlagala tudi za državna odlikovanja.

Občinska priznanja in nagrade so prejeli:

Plaketa 26. marec: Alojz Škulj iz KS Velike Poljane, Srečko Štupica iz KS Sodražica in Ivan Francelj iz Inles TOZD Ribnica.

Priznanje občine prejmejo: Jože Mihelič, Donit Sodražica, Društvo za raziskovanje jam Ribnica, Tamburaška skupina Sodražica, Boris Zupančič, Ljubljana, Jože Mihelič, Prigorica, Aktiv mladih zadružnikov Ribnica, Boško Vladislavljevič, Inles Sl. Brod, Gasilsko društvo Ribnica, Gasilsko društvo Bukovica, Zinka Benulič, OŠ Sodražica, Lado Peterlin, Ribnica, dr. Božidar Voljč, Dol. Lazi, Janez Pucelj, Inles Ribnica in Marjan Tršar, Ljubljana.

Urbanova nagrada: oktet Donit Sodražica in Pihalna godba Ribnica.

Podrobneje bomo letošnje nagrajence tudi slikovno predstavili v naslednji številki Rešeta. Že zdaj pa velja vsem prejemnikom priznanj in nagrad naša iskrena čestitka.

Društvo za pomoč duševno prizadetim

Predstavitve ribniškega društva za pomoč duševno prizadetim osebom bom začel z ugotovitvijo, po svojih lastnih izkušnjah sodeč, da je problematika, s katero se ukvarja izvršni odbor društva, zelo tenkočutna, diskretna in v svoji posledičnosti tako boleča, da je največkrat ne želimo vedeti in poznati v vseh njenih pojavnih oblikah, njenem sprotnem trajanju.

Do leta 1983 je društvo delovalo v sklopu medobčinskega društva za pomoč duševno prizadetim osebom občin Kočevje in Ribnica. Odločitev po letu 1983 za osamosvojitve društva se je izkazala za smotno. Od zgolj administrativnega načina obravnavanja problematike duševno prizadetih oseb se je po osamosvojitvi v društvu (p)oživila aktivnost, neposredna skrb in prizadevanje za »premikanje stvari«.

Neposredne aktivnosti v okviru delovanja društva obsegajo t. im. klubsko dejavnost (tedensko sestajanje prizadetih oseb, izvajanje in vodenje prostoraškovnih aktivnosti pod strokovnim nadzorom), organiziranje in izvedba strokovno vodenih

predavanj za starše, spremljanje razvoja rizičnih otrok v predšolskem obdobju, sodelovanje z osnovno šolo s prilagojenim programom, individualno delo strokovnih delavcev s starši prizadetih otrok, občasnimi obiski prizadetih oseb na domu, organiziranje priložnostnih izletov in poučnih ekskurzij za duševno prizadete in njihove svojce, pomoč pri iskanju zaposlitve za učence, ki so končali šolo s prilagojenim učnim programom in še in še... S pomočjo društva prejema 36 prizadetih oseb nadomestilo za invalidnost, 8 otrok je v Zavodu za varstvo in delovno usposabljanje otrok in mladostnikov na Igu.

Ob sodelovanju strokovnih delavcev koordinira izvajanje delovnih aktivnosti društva njegov 11-članski izvršni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki staršev prizadetih otrok, predstavniki Osnovne šole Jože Petek in predstavniki delovnih organizacij iz naše občine.

Na občnem zboru društva ob koncu lanskega leta je bil sprejet program dela in aktivnosti za letošnje leto.

Društvo si želi pridobiti stalne in primerno urejene prostore za odvi-

Klubsko dejavnost v okviru društva za pomoč duševno prizadetim osebom.

janje klubskih dejavnosti ali pa celo invalidske delavnice, kjer bi se pod strokovnim vodenjem lahko poleg delovnih invalidov vključevale v delovno proizvodni odnos tudi duševno prizadete osebe. Vendar je taka želja zaradi vedno bolj zoženih možnosti v sedanjem gospodarskem trenutku vedno bolj odmaknjena.

Pa vendar! Z večjim družbenim poslušom in večjim razumevanjem delovnih ljudi in občanov si moramo prizadevati, da skušamo soobčanom v trajni življenjski stiski brez napihnjene samaritanstva vendar dostojno, človeku in ljudem primerno in po svojih najboljših močeh zmanjšati razdaljo med hrupnim, vedrim in »normalnim« svetom na eni strani in njihovim oddaljenim, čudno tihim, četudi radoživim svetom na drugi strani. Bomo zmogli!?

P. s. Vsem obrtnikom v ribniški občini, ki so se v letošnjem letu človekoljubno odzvali solidarni akciji zbiranja prostovoljnih prispevkov, v imenu društva prisrčna zahvala.

Dušan Bajde

Znanje in navodila, ki so vedno koristna

Opekline

Opekline predstavljajo ene najbolj dramatičnih poškodb, pri katerih lahko s preprečevanjem ali uspešno prvo pomočjo rešimo poškodovanca hude invalidnosti ali celo smrti.

Poudariti velja predvsem pomen preprečevanja, da ne pride do opeklin. Preprečevanje pa je ostro vzročno povezano z izobrazbo. Prav izobrazba in dvig življenjskega standarda najbolj pomagata povečati znanje in vedenje o zaščiti in samozaščiti pri opeklinah. Tako osveščeni ljudje ne kupujejo sintetičnih oblačil, ampak predvsem bombažne in volnene tkanine, ne kuhajo pri odprtem ognju, uporabljajo boljše gospodinjske pripomočke, predvsem varne plinske in električne številnike, v kopalnicah mešalne pipe ipd.

Naštetu ukrepi in številni drugi so do danes pripomogli, da število opeklin v Sloveniji na leto pada, čeprav še vedno predstavlja resen problem.

Po mehanizmu nastanka delimo opekline na toplotne, kemične in električne. Med toplotne opekline štejemo predvsem oparine, opekline s plamenom in dotikalne opekline.

Po načinu nastanka so pri otrocih na prvem mestu oparine. Te se najpogosteje zgodijo v kuhinji, ko otroci potegnijo nase s štedilnika posode z vrelo tekočino, ali v kopalnici zaradi neustreznega točenja vode v kopalno kad. Danes manj pogoste so pri otrocih električne opekline zaradi vtikanja prstkov v elekt. vtičnice, ker poznamo učinkovite zaščitne zaklopke. Sorazmerno redke so tudi opekline s plamenom, ki so posledica igrice z vžigalicami, kurjenja kresov in podobno. Pogostejše so dotikalne opekline zaradi padca na kuhalne plošče ali dotika vročega likalnika.

Posebno ogrožena skupina so tudi alkoholički, epileptiki in starčki, ki se malo gibljejo. Pri njih je vzrok za opekline bodisi plamen (npr. pri kurjenju dračja), bodisi dotik (npr. zaradi spanja na krušni peči). Kemične opekline so pri nas bolj redke, nastajajo pa v laboratorijih, šolah in industriji, redkeje doma. Električne opekline so pri otrocih največkrat posledica plezanja na daljnovode ali železniške vagonce, pri odraslih pa pri električarjih.

Prva pomoč pri opeklinah

Prva pomoč je najzgodnejši ukrep ali vrsta ukrepov za zmanjšanje obolenosti in smrtnosti pri opeklinah. Prva pomoč naj pri opeklinah ublaži bolečino, zdravi šok, zavaruje opekline s povojem in omogoči varen transport opečenca v bolnišnično ustanovo.

Poglaviten namen prve pomoči pri opeklinah je odstraniti toplotno energijo. Če prekinemo proces prenosa energije skozi kožo v tkiva, rešimo tkiva, ki niso bila neposredno prizadeta ob prvem stiku s toplotno, kemično ali električno energijo. S

tem opekline omejimo po površini in globini. Poškodba kože je tem manjša, čim uspešnejša je bila prva pomoč s hlajenjem. Na hlajenje se veliko bolje odzivajo oparine in kemične opekline, saj električne opekline in opekline s plamenom povzročajo takojšnjo trajno okvaro tkiv. Tako se naj prva pomoč sestoji iz odstranitve vzroka, hlajenja z vodo in prve obveze. Opekline ne čistimo. Zvijemo jo le v aluplastno folijo, če le-te ni v sterilno gazo, prelikano brisačo ali rjuho, jo imobiliziramo in učvrstimo s povojem. Obraba ne povzroča. Obleko odstranjujemo pri opeklinah tako, da obleko prerežemo, ne pa da jo vlečemo s telesa. Z odstranjevanjem obleke pri opeklinah skrajšamo čas prenosa energije v tkiva. Pri nepravilnem slačenju bi lahko poškodovali opečeno kožo. To velja predvsem pri odstranjevanju čevljev in nogavic.

Hlajenje z vodo

Hlajenje z vodo ima številne prednosti, saj je voda na voljo skoraj povsod in je njena uporaba zelo varna. Poljubno lahko izbiramo temperaturo vode, bodisi da gre za vodo iz vodovoda, bodisi da je voda še dodatno hlajena z ledenimi kockami. Hlajenje z vodo ima lahko tudi slabe posledice. Vodni curek lahko povzroči bolečino, vsebuje pa tudi kisik, ki lahko še bolj vzpodbudi gorenje. Novorojenčkov in majhnih otrok ne bomo potapljali v hladno vodo, ampak v vodo, ki je le malo hladnejša od telesne temperature. Enako velja za starejše bolnike. Mladi, zdravi opečenci pa mrzlo vodo dobro prenašajo. Dober in preprost način hlajenja je tudi ta, da v polivinilasto vrečko natočimo hladno vodo, dodamo ledene kocke in v to potopimo npr. opečeno roko. S hlajenjem pričnemo takoj, oziroma čimprej. Hlajenje naj traja, dokler bolečine ne minejo, časovno pa vsakor ne več kot 30 minut. Uporaba mrzle vode obenem tudi zelo zmanjšuje bolečino.

Prva pomoč pri opeklinah s plamenom

Hlapljive snovi kot bencin hitro hlapijo in gorijo ter so vnetljive pri nizkih temperaturah. Za gorenje je nujno potreben kisik. Tega odstranimo bodisi s prekrivanjem plamenov, z valjanjem po pesku. Gorečemu bolniku ne smemo nikoli dovoliti, da stoji, medtem ko njegova obleka gori, saj plameni zajamejo glavo in povzročijo opekline zgornjih dihalnih poti in inhalacijsko poškodbo pljuč.

Prva pomoč pri opečenju s plinom:

Najprej zagotovimo dobro prezračevost prostora, tako da odpremo okna, glavo opečenca

držimo pod dvigajočim se dimom, zrak filtriramo z vlažnim robcem (prek nosu in ust).

Prva pomoč pri kemijskih opeklinah:

Najpomembnejše je hitro izpiranje kem. opeklin z vodo. To velja tako za kožo kot za sluznico. Nato je treba ugotoviti ali je opekline povzročila kislina ali lug. Vse kisline imajo značilen kisel okus, alkalne snovi so brez okusa.

Opekline s kislinami polivamo z blago raztopino baze, ki jo naredimo tako, da zmešamo dve žlici sode bikarbone v liter vode, opekline z bazami pa tako, da uporabimo vinski kis v 50% razredčini.

Prva pomoč pri zaužitju kemikalij:

Bolniku damo piti čimveč vode. Bruhanje v prvi uri po zaužitju nima nobenih posledic, lahko je celo koristno, kasneje pa že nevarno. Bolnika čim prej odpeljemo v bolnišnico.

Prva pomoč pri električnih opeklinah:

Pri elektr. opeklinah so najbolj prizadeti živci, žile in mišice. Pogosto so prizadeti tudi srce in ledvice. Najprej moramo prekiniti elektr. tok. Kadar bolnik ne diha, začnemo z oživiljanjem.

Zdravljenje bolnikov, odpuščenih iz bolnišnice:

Po končanem zdravljenju v bolnišnični ustanovi prihajajo pogosto v domačo oskrbo tudi take opekline, ki niso popolnoma zaceljene. Pri tem se moramo držati navodil, ki so napisana na odpustnici z opeklinekega oddelka.

Vsak dan si bolnik odstrani zavoj, se stušira in med tuširanjem odstrani Dermazin, si rano posuši s sterilno gazo ter ponovno namaže s kremo 3 mm na debelo. Vse, kar za nego potrebuje, je čista kopalnica, voda iz bojerja ter sterili obvezilni material. Tako zdravljenje traja do zacelitve ob občasnih tedenskih kontrolah pri zdravniku specialistu.

Pri tem velja poudariti, da je zaceljena področja potrebno mazati z mastno nevtralno kremo in jih vsakodnevno čim večkrat masirati. Da je potrebno nositi na udih elastične povoje, ki preprečujejo nastanek brazgotin. Na vse to je treba bolnika stalno opozarjati. Pomagamo jim tudi s psihološkega vidika, saj so tudi bolniki na zunaj največkrat spremenjeni in jih okolica težje sprejme. Prav tako se sami težko znajdejo in zaživijo normalno življenje.

Danica Franjca

Kaj vpliva na zasidranost dnevnikov in pokrajinskega glasila med občani Ribnice?

Kaj in koliko beremo?

V decembrski številki Rešeta smo ugotavljali dokaj slabo razširjenost dnevnikov in pokrajinskega glasila med občani Ribnice. V decembrski številki Rešeta smo ugotavljali dokaj slabo razširjenost dnevnikov in pokrajinskega glasila med občani Ribnice. V decembrski številki Rešeta smo ugotavljali dokaj slabo razširjenost dnevnikov in pokrajinskega glasila med občani Ribnice.

Prvi pogoj razširjenosti dnevnikov je njihova ekonomska dostopnost občanom. Občan se bo na Delo ali Dnevnik naročil le, če bo ocenil, da mu plačevanje naročnine ne bo pomenilo prevelikega stroška. Nekateri pokazatelji ekonomske razvitosti občine (predvsem ustvarjeni narodni dohodek na prebivalca) kažejo, da so Ribničani bogatejši tako v primerjavi z ostalimi občani ljubljanske pokrajine kot Dolenji. Občanom občine Ribnica je torej finančno dnevni tisk dostopnejši kot njihovim pokrajinskim oziroma regijskim soobčanom, zato je vzroke za njegovo nedostopnost treba poiskati drugje (seveda če zanemarimo tradicionalno ribniško »škrtost«).

Delež kmečkega prebivalstva v občini pomembno vpliva na razširjenost dnevnikov ne samo zato, ker kmečkemu prebivalstvu dnevnik ne bi bili ekonomsko dostopni, temveč predvsem zato, ker imajo manj prostega časa, manjša pa je tudi njihova družbeno-politična angažiranost. To pomeni, da se na dnevni časopis ne naročajo tudi zato, ker je zadnje jezikovno in vsebinsko dokaj zahteven, ker za branje vsak dan nimajo ne časa in morda tudi ne interesa. Delež kmečkega prebivalstva pa v občini tudi ni tolikšen, da bi bilo z njim mogoče povsem »opravičiti« slabo razširjenost te zvrsti tiska (prav mogoče pa je, da se ostalo ribniško prebivalstvo v precejšnji meri ukvarja s kmetijstvom in suhorobarstvom, zato jim prav tako kot kmetom zmanjkuje časa in interesa za dnevno spremljanje družbenih dogajanj).

S stališča razširjenosti dnevnikov je občini mogoče »očitati« le eno hibo: zaradi policentričnega razvoja industrije (skoraj vsaka vas ima svojo tovarno) premore eno samo mestno naselje, pa še v tem je dva do trikrat manj meščanov, kot jih je v občinskih središčih sosednjih občin. Za mestna okolja je namreč značilno, da »redijo« privilegirane sloje (uradništvo, izobraženstvo), ki imajo izpolnjene vse pogoje za spremljanje dnevnega časopisa: denar, čas, izobrazbo in interes.

Ribniška občina ima torej premalo mestnega zaledja, da bi se dnevno časopisje v njej lahko zasidrilo. Uredništva časopisov se v to seveda ne poglobljajo in ravnajo po logiki: iz okolij, kjer nas ne berejo, nam ni treba poročati. Če pogledamo npr. Delo, to glasilo namenja občanom Ribnice v eni izmed svojih izdaj v rubriki Iz naših krajev le slabe tri odstotke prostora, čeprav bi ga jim glede na število občin, iz katerih poroča v tej izdaji, moralo nameniti vsaj še enkrat toliko. Še slabše pokriva občinska dogajanja ljubljanski Dnevnik. Res je sicer, da se v vaških okoljih informacije prinašajo predvsem z osebni stiki (pogovori s prijatelji, znanci, sorodniki, sosedji, sodelavci), vendar je pomemben vir informacij, ki se potem širijo osebno, lahko tudi časopis. Kar o svojem kraju prebere razgledanejši

krajan, lahko torej kmalu izve ves kraj, kljub temu, da večina krajanov ni odprla časopisa (razen če izvod časopisa ne »kroži« iz rok v roke).

Napačen pristop dnevnikov do poročanja iz občinskega okolja je torej dodaten dejavnik, ki odvrne marsikatero občana, da bi se naročil nanje. Začaran krog bi morali prebiti občani sami s tem, da bi z dopisovanjem v ta glasila ali preko SZDL — ta družbenopolitična organizacija je zastavovitelj teh glasil — opozorili nase, na probleme ali uspehe svojih neposrednih okolij.

Kako pa je z odnosom občanov do Dolenjskega lista oziroma odnosom tega pokrajinskega tednika do njih?

Za pokrajinski tisk lahko na splošno ugotavljamo, da je najbolj razširjen v nerazvitejših okoljih (predvsem kmečkih) in manj med privilegiranimi sloji prebivalstva, ki so jim dostopnejši tudi drugi časopisi. Prvič zato, ker je tedenski (enkrat v tednu se že najde čas za njegovo prebranje), drugič zato, ker prinaša novice iz neposrednejšega okolja (manj zahtevnemu bralcu potrebe po informiranosti ne sežejo dosti čez meje ožjega lokalnega področja), tretjič zato, ker prinaša tudi rekreativno vsebino (zanimivosti iz domačih logov, reportaže itd.). V okolju občine Ribnica ima torej vse pogoje, da bi bil razširjen vsaj tako kot v ostalih dolenjskih občinah,

vendar kot smo ugotovili že v prejšnji številki, temu še zdaleč ni tako. Ob tem se moramo najprej vprašati, kaj ribniški občan pojmuje pod pojmom ožje lokalno področje: ali predvsem krajevno ali občinsko, ali pa nemara tudi kočevsko-ribniško, dolenjsko in ljubljansko. Dolenjski list je med svojimi bralci opravil že več anket, v vsaki pa je ugotavljal zelo šibko zainteresiranost Ribničanov za dogajanja na

»pravem« Dolenjskem. Torej smemo predpostavljati, da je Dolenjski list zanimiv za naše občane predvsem v tolikšni meri, kolikor novic prinaša iz občine. Prinaša pa jih bore malo, vsega štiri odstotke, pa še s tem občani ne morejo biti zadovoljni, saj so prilagojeni širši rabi bolj kot pa domači.

Čez 90% teh novic se nanaša na dogajanja v občinskem središču, kar je v pravem nasprotju z dejstvom, da je mogoče večino bralcev pričakovati na podeželju. Dolenjski list pokriva predvsem občinsko politično in gospodarsko dogajanje, kar zopet ni v skladu z interesi občanov po obveščeniosti tudi z drugih področij njihovega življenja in dela. Kljub temu je Dolenjskemu listu treba priznati, da je edino javno glasilo, ki celoviteje pokriva občinska dogajanja (poleg Rešeta, seveda, o njem pa več v naslednji številki), da ga občani berejo vsaj v tolikšnem številu kot ves dnevno-informativni tisk skupaj, da ima pomembno kulturno in izobraževalno poslanstvo med občani, ki ne prebirajo drugih časopisov, da dogajanja v občini predstavlja širšemu občinstvu, s tem pa preprečuje zapiranje občine v lastne meje. Zato bi občani morali vplivati na glasilo, da bi se dvignila tako količina kot kvaliteta prispevkov iz domačega okolja. Glede na dejstvo, da je v začetku lanskega leta občinska SZDL izstopila iz kroga soustanoviteljic Dolenjskega lista, to glasilo do občanov občine Ribnica nima nobenih družbenopolitičnih obveznosti več.

Tako je predvsem od njegove »dobre volje« odvisno, ali bo s pokrivanjem občine uspel zadržati vsaj sedanje naročnike. Za »dobro voljo« pa je seveda skrit ekonomski interes in vprašanje je, če bo slabim dveh odstotkom vseh naročnikov Dolenjskega lista vredno še naprej namenjati »kar« štiri odstotke dragocenega prostora.

Stane Hafnar

Življenje

Kako različni bi bili odgovori na vprašanje, kaj je gozd? Medtem ko je za nekatere vključno vir dohodka, je za druge prostor oddiha je resničen dom mnogim oblikam življenja v verigi naravnega procesa in je najpomembnejši dejavnik ekološkega ravnovesja.

GOZD! Kako umira in z njim vse, kar je živega. V neenakovrednem spopadu s kultom nenasitnih apetitov v interesu napredka, ki napredek ni in ne more biti, saj uničuje, krvavi in hrope obgrizen, razmesarjen od steklega človeštva, ki divja v samouničenje.

Ali je življenje resnično samo domneva denarnih mogotcev ali je svet jezikavih politikov, neodgovornih znanstvenikov ali je svet res samo poligon samoljubja, kratkovidnosti in naveličanosti, zavite v nekaj kosov umetnosti ali smo res samo arheologija vesolja, izgubljena Atlantida? Morda!

Prebudimo se, ljudje, poglejmo globoko v oči otrok in se borimo za to, da v njih ne bomo videli mrličev, s prsti, zasutimi v opustošeno zemljo, z v obupu in grozo spačeni mi obrazi, odprtih oči, iz katerih nas gledata sovraštvo in obsodba uničenega SVETA!

(tabornik) BRIN

Regijsko
tekmovanje

Mladi in kmetijstvo

Deset ekip mladih iz ljubljanske regije se je v soboto dne 28. 2. 1987 zbralo pred zgradbo občine v Ribnici. Nestrpno pričakanje in napeti obrazi so pričali, da se bodo pomerili v teoretičnem znanju iz kmetijstva.

Tekmovanje mladih kmetijcev v Ribnici je bilo dobro organizirano, dobro obiskano, zbudilo je veliko zanimanja, mladi tekmovalci pa so pokazali lepo znanje. Gotovo se bo tudi to sčasoma poznalo pri proizvodnji hrane, njeni kvaliteti in ceni.

Po pozdravnem govoru predsednika IS občine Ribnica tov. Levstek Petra so se odpravili na ogled dveh usmerjenih kmetij, Gorjupove v Gornjih Podpoljanah in Lesarjeve na Gorenjski cesti v Ribnici. Poseben vtis so mladi prinesli iz Gorjupove domačije, saj je čreda kobil in žrebet naredila prav poseben vtis. Tudi prijazni domači so poskrbeli za prijetno vzdušje. Po vrnitvi v Ribnico so se zbrali na DO Riko in po ogledu proizvodnih hal in proizvodnega programa so nas gostitelji povabili na kosilo.

Dekleta in fantje so postajali čedalje bolj napeti, saj se je v domu JLA začel pisni del tekmovanja. Predstavniki Kmetijskega zavoda in sekregar MS ZMS so sestavili vprašanja. Teme, na katere so odgovarjali, so bile:

- Higiena pri domačem zakolu, predelavi in skladiščenju mesa
- Zamrzovanje živil in jedil
- Izhodišča za ključne usmeritve 12. kongresa ZSMS
- Odgovornost rejca pri razmnoževanju domačih živali in podatki o razmnoževanju domačih živali
- Živalske kužne bolezni in njihovo preprečevanje
- Setev in oskrbovanje posevkov in obdelava tal
- Škodljivci v zemlji in zatiranje
- Higienko pridobivanje mleka

Izidi prvega dela tekmovanja so bili presenetljivi, saj so se skoraj vse ekipe dokaj dobro odrezale.

Okrogla miza je bila napovedana po končanem pisnem delu tekmovanja. Vsebinska je bila dokaj široko zastavljena in razprava o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, agromelioracijah in komasacijah je stekla. Kar premalo je bila tista ura in pol, kolikor je bilo časa na razpolago.

V TVD Partizan je bila ob 18. uri zaključna prireditev s finalnim delom tekmovanja. Kot že velikokrat so ribniški humoristi poželi ob nastopih buren smeh in ploskanje. Le tekmovalci so se bolj resno držali. Kako tudi ne, saj je bila želja po čim boljši uvrstitvi velika. Pa tudi nagrade, ki so jih prispevale posamezne DO v občini in tudi zunaj nje, so vabile.

Po končanem uradnem delu tekmovanja je zmagala ekipa Vrh-

Ob tej priložnosti bi se v imenu OK ZSMS in Mladih združenikov pri KZ Ribnica zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli pri izvedbi regijskega tekmovanja.

Nagrade tekmovalcem so prispevali:

- Riko Ribnica
- M-Kmetijska zadruga Ribnica
- Inles Ribnica
- M-Jelka Ribnica
- ITTP Ribnica
- TOK Gozdarstvo Ribnica
- Saturnus — obrat Loški Potok
- ZKGP Kočevje
- M-Kmetijska zadruga Logatec
- Skupščina občine Ribnica
- Sukno — TOZD Jurjevica
- Donit Sodražica

Posebno se zahvaljujem tov. Petru Levstku, predsedniku IS SO Ribnica za povedane besede, Bojanu Novoselu za sprejem na DO Riko, Lavricu Sergeju in Dušanu Lovšinu za organizacijo in pripravo programa.

Mentor aktiva mladih združenikov

Marko Škrabec

Mladi kmetijci, udeleženci medobčinskega tekmovanja Mladi in kmetijstvo v Ribnici, med ogledom ene od usmerjenih kmetij pri nas.

Tekmovanje je mimo, točke osvojene, nagrade podeljene, nasmejani tekmovalci pa že z nasmehom govorijo o uvrstitvi.

nike, druga je bila ekipa občine Ljubljana-Šiška, boj za tretje mesto pa se je nadaljeval med ekipama Logatca in Ribnice. In tu so se Ribničanje odrezali, saj so po več krogih le potolkli ekipo Logatca.

Ribniško ekipo so sestavljali:

- Rigler Mija iz Praproč
- Levstek Vinko iz Hudega konca
- Marolt Marinka iz Pustega Hriba.

Mladim so se obrazi razjasnili, sploh pa, ko so začeli zvoki ansambla »Maj« vabiti na ples.

Družabno srečanje se je začelo in trajalo je dolgo v noč. Mladi združeniki in aktiv kmečkih žena pa so poskrbeli za dobro kpljico in tudi dobrot iz kmečke kuhinje ni manjkalo.

Marko Škabec

Združeni kmetje in varstvo pri delu

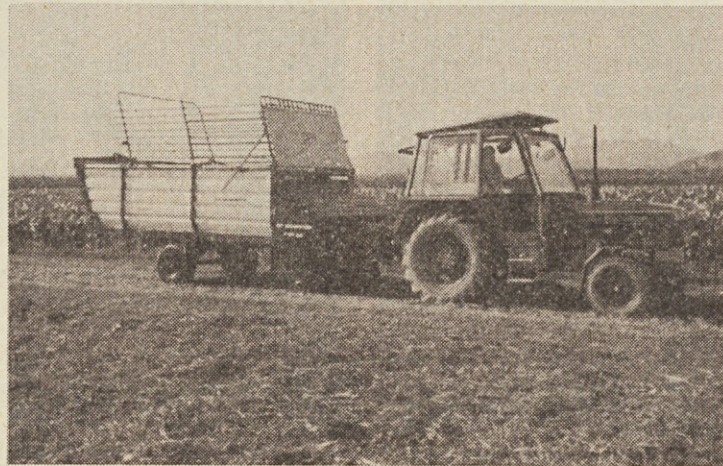
Na podlagi 22. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu pri delu (Ur. list SRS šte. 47/86) je določeno, da kmetijske in gozdarske organizacije ter združeni kmetje urejajo s pogodbo pravice in obveznosti glede varstva pri delu.

Zato bomo v zadrugi na podlagi sklepa zadrúžnega sveta z vsemi združenimi kmeti sklepali pogodbo o varstvu pri delu. V pogodbi bomo določili nekatere pravice in obveznosti združenega kmeta in zadruge za izvajanje varstva pri delu. Med osnovne obveznosti zadruge štejejo izvajanje izobraževanja združenih kmetov s področja varstva pri delu.

Združeni kmet pa bo imel obveznost, da se udeleži tega izobraževanja in da bo delo opravljal čim bolj varno ter pri delu uporabljal obvezna zaščitna sredstva. Inšpektor dela bo imel pravico izvajati kontrolo glede varnega dela na kmetiji.

Posebno pa je ta pogodba obvezna za združene kmete, ki so po 10. členu pokojninsko in invalidsko zavarovani, saj so vsi zavarovani za nesrečo pri delu, vendar jim bodo pravice šle iz tega zavarovanja le, če bodo sklenili pogodbo o varstvu pri delu z organizacijo, s katero proizvodno sodelujejo.

V zadrugi bomo v okviru službe pogodbo in pričeli z izvajanjem seminarjev iz varstva pri delu že v spomla-

Pravilno opremljen traktor je tudi varen

danskih mesecih, zato pozivamo vse združene kmete, da se bodo odzvali vabilu zadruge za udeležbo na seminarju.

K sodelovanju pri sklepanju pogodbe in seminarjem iz varstva pri delu bomo povabili tudi predstavnike gozdarstva, tako da bo področje iz varstva pri delu obdelano s področja kmetijstva in gozdarstva in s tem zadoščeno določilom spremenjenega in dopolnjenega zakona o varstvu pri delu. Zakon pa naj ne bi bil sam sebi namen, temveč naj bi z njim zmanjšali število nesreč v kmetijstvu in gozdarstvu.

Statistični podatki o spremljanju nesreč pri delu v kmetijstvu prikazujejo zmanjšanje nesreč s hujšimi posledicami zaradi boljše opremljenih traktorjev z varnostnimi kabinami in varnostnimi liki. Še vedno pa je veliko nesreč na drugih področjih iz kmetijstva, te pa naj bi zmanjšali z izvajanjem dopolnjenega zakona o varstvu pri delu s skupnimi prizadevanji vseh udeležencev v kmetijski in gozdarski proizvodnji, predvsem pa združenih kmetov, ki neposredno delajo s stroji in napravami.

Janez Gorše

Lanski odkup kmetijskih proizvodov

V letu 1986 ponovno beležimo stagniranje kmetijske proizvodnje. Vzrokov je veliko. Dokler ne bo kmetijstvo deležno enakopravnega položaja znotraj gospodarstva, pri čemer mislim na politiko cen, ne moremo pričakovati bistvenih premikov v proizvodnji. Ni namreč gospodarske dejavnosti, ki bi bila deležna tako strogega in kontroliranega režima cen kakor prav kmetijstvo. Ni še dolgo tega, ko so se nekateri hvalili, kako na hitro je pri nas upadlo število kmetov. Posledice se že bližajo in niso prav nič pozitivne. Ribniška občina spada med tistih 20 občin v Sloveniji (po podatkih KZS), kjer se je zmanjšalo število govedi. Mi ugotovljamo, da stalež stagnira, vendar je že to kritično, kajti če ni napredka, ne moremo pričakovati boljnih kazalcev. V poročilu KZS je tudi omenjeno, da zaradi tega spada naša občina med kmetijsko manj razvite.

Če se dotaknemo fizičnih kazalcev, vidimo, da je padec mleka za 1,5%. Vzrokov je več, med njimi so tudi v povečani zahtevi mlekarne za čisto in higiensko neoporečno mleko.

Odkup telet se je zmanjšal za 25%. Smatramo, da je bil privez telet večji ter neorganizirana prodaja mimo KZ.

Odkup MGP (mlade pitane govede) se je zmanjšal za 4,69%. Vzrok lahko uvrščamo predvsem v črnih zakolih, saj je prireja na našem področju precej večja od odkupa. Povečan procent odkupa in zakola SKG je zaskrbiljujoč, saj to lahko pomeni, da je večja obnova osnovne črede ali pa da se zmanjšuje stalež krav.

Velik napredek smo dosegli pri odkupu plemenske živine, saj je indeks kar 171,87 oziroma za 92 kom. več kot leto prej. Mnenja smo, da bo reja plemenskih telic zanimiva tudi za na-

prej, saj se odpirajo široke možnosti za prodajo na Hrvaškem, Kosovu in Makedoniji.

Razveseljiva je tudi prodaja žrebet in konj, saj so kazalci visoki in kažejo na to, da je usmeritev in pospeševanje v konjereji dalo dobre rezultate.

Pšenice smo odkupili 9550 kg. Pridelki so se gibali med 18—25 g/ha. Glede na nezainteresiranost kmetov smo se odločili, da letos pogodbe o pridelovanju pšenice ne obnovimo.

V letu 1986 beležimo tudi neugodne vremenske pogoje predvsem pri pridel-

lovanju pšenice in tudi za 20—30% manjše pridelke sena. Ugodni pridelki pa so bili doseženi pri pridelovanju silažne koruze (50—60 q/ha). V začetku maja je bila prepovedana paša govedi zaradi črnbiljske nesreče. Smatramo, da so bili kmetje, ki živino pasejo, precej oškodovani.

Zaradi tega smatramo, da so proizvodni parametri za preteklo leto zadovoljivi. Zato moramo biti do neke mere zadovoljni že s tem, da nam tržna proizvodnja ni še bolj nazadovala.

ing. Janez Rus

SIS za hrano in preskrbo

V občini naj bi do konca marca ustanovili samoupravno interesno skupnost za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe v občini. Predsedstvo OK SZDL je še v januarju imenovalo iniciativni odbor, ki je pripravil predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupnosti in vse drugo okrog delegiranja in konstituiranja skupščine.

Pred petimi leti je bil kot v vseh občinah tudi v Ribnici ustanovljen samoupravni sklad za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane. Njegova osnovna naloga je bila pospeševanje proizvodnje hrane oziroma kmetijstva v občini. Denar za to se je oblikoval iz prispevkov iz osebnih dohodkov po stopnji 0,7 odstotka.

Zakon o pospeševanju proizvodnje hrane in zagotavljanju osnovne preskrbe iz lanskega leta določa, da se morajo dosedanji skladi preoblikovati v samoupravne interesne skupnosti. Viri za njihovo financiranje ostanejo isti (to je 0,7 odst. od OD), se pravi, da z reorganizacijo nihče ne prevzema novih denarnih bremen. S preoblikovanjem skladov v interesne skupnosti naj bi dosegli predvsem večji vpliv delovnih ljudi na kmetijsko tržno proizvodnjo in zagotavljanje redne preskrbe občanov z osnovnimi živilskimi proizvodi in potrebščinami ter na oblikovanje in uporabo občinskih blagovnih rezerv za izredne razmere oz. pri sproščanju le-teh ob večjih motnjah na tržišču.

Podpisniki SaS so temeljne organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in krajevne skupnosti. Skupščina ima 33 delegatov, od tega je sedem delegatov iz KS. Od samoupravnih organov bo skupnost imela tudi tri odbore: odbor za pospeševanje družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane, odbor za preskrbo in odbor za blagovne rezerve.

Štafeta

Smisel tega zapisa ni ponavljanje informacij, zapletljajev, pripetljajev in dogodkov okoli letošnje štafete mladosti, temveč povedati le nekaj misli in razmišljanj.

Mladi v Sloveniji imamo to, kar imamo v zvezi s štafeto, vendar se sprašujemo ali je vse to sploh potrebno. Vemo, kakšni so sklepi zadnjega kongresa v Krškem ter tudi to, da so se ti sklepi začeli izvajati v praksi in da smo že precej naredili tako, kot smo zastavili. Nedopustno je, da smo dovolili nekaterim ljudem, da so vse naše ideje in zamisli povrnili za pet let nazaj ter da smo si pri ostalih jugoslovanskih narodih in narodnostih ustvarili nove valove nezaupanja in zgražanja (sredstva javnega obveščanja in polemike iz drugih republik...).

In naprej. Ukvarjamo se zopet samo s štafeto mladosti in z ničimer drugim. Menimo pa, da je veliko več stvari, ki so vredne večje pozornosti, začenši od gospodarstva, tehnološkega razvoja, energetike, ekologije, zaposlovanja... Predsedstvo RK ZSMS kot telo se že samo v sebi ukvarja s »privat« problemi in nesoglasji. Sprašujemo se, kako naj potem sploh deluje s svojimi programi v OK ZSMS, kaj šele v OO

ZSMS, ki se čutijo precej odrinjene in zapostavljene ter zopet čutijo, da se o mladinski in ostali problematiki ukvarjajo samo določeni mladinci na RK ZSMS ter z viri informacije ne postrežejo v pravem trenutku!?

Če hočemo kaj konkretnega izvedeti o stvareh, ki se dogajajo na RK ZSMS in ZK ZSMJ, moramo porabiti vse vrline »JAMES BONDA«, da zvezmo kje, kako in zakaj.

»Torej še naprej se ukvarjajmo s štafeto, ostalo pa pustimo pri miru, saj ni potrebno!« bi človek nazadnje mislil.

Ciril Andoljšek

Štafeta mladosti v Ribnici pred leti in zdaj nič več. Povsem drugače, po novih zamislih, z novimi prijemi

Zaživela koncertna dejavnost

Glasbena šola in Kulturna skupnost Ribnica sta dokazali, da imamo ob njenem dobrem sodelovanju največ koristi prav ljubitelji dobre koncertne dejavnosti v Ribnici.

Z dvema koncertoma, v počastitev kulturnega praznika sta nastopila flavtist Fedja Rupel in pianistka Vlasta Doležal-Rus, 13. marca pa pianistka Hedviga Petje in pedagoga ribniške glasbene šole klarinetist Boris Galičič ob spremljavi Janje Galičič, kla-

vir, so bili vsi prisotni v prepolni dvorani glasbene šole navdušeni nad izvajanim programom.

Dvorana glasbene šole je še enkrat dokazala, da je pravi prostor za koncertno dejavnost v Ribnici. Z manjšimi lepotnimi posegi (razsvetljava, razpored stolov, notranja ureditev) pa bi bil ta prostor še bolj prijeten, akustičen in domač.

Flavtist Fedja Rupel in pianistka Vlasta Doležal-Rus sta z deli Bacha, Telemana, Loeilleta in Händela potr-

dila svoj visok status med koncertnimi izvajalci. Koncertna pot ju je vodila po Italiji, Avstriji, Franciji, Nemčiji in Romuniji. Slovenski kulturni praznik je bil dostojno počaščen z vrhunskim koncertom.

Čeprav je bil petek in to še 13. v mesecu, se je vse dobro končalo. Pianistka Hedviga Petje, včasih tudi sama učenka ribniške glasbene šole, je s programom Prokofjeva, Beethovena in Chopina požela pri poslušalcih s svojim virtuosnim in sila zahtevnim programom (odigrala ga je na pamet) pravi val navdušenja. Škoda, da jo nimamo priložnost večkrat slišati. Duet Boris Galičič — klarinet in Janja Galičič — klavir, sicer pedagoga glasbene šole, sta pokazala s svojim programom (izvajala sta dela Lefevrea, Fibicha in Barata), da nista samo dobra pedagoga, temveč tudi odlična instrumentalista.

Obema organizatorjema GŠ in KS Ribnica bi v imenu ljubiteljev glasbe lahko pripeli kulturni nagelj, odgovornim za dvorano pa nekulturno nežo.

U. B.

Spomenik padlim v Ribnici

Krajevna organizacija zveze borcev in krajevna skupnost Ribnica že dalj časa načrtujeta postavitev spominskega obeležja vsem padlim za svobodo iz območja krajevnih skupnosti. Podobna obeležja že imajo v vseh ostalih krajevnih skupnostih.

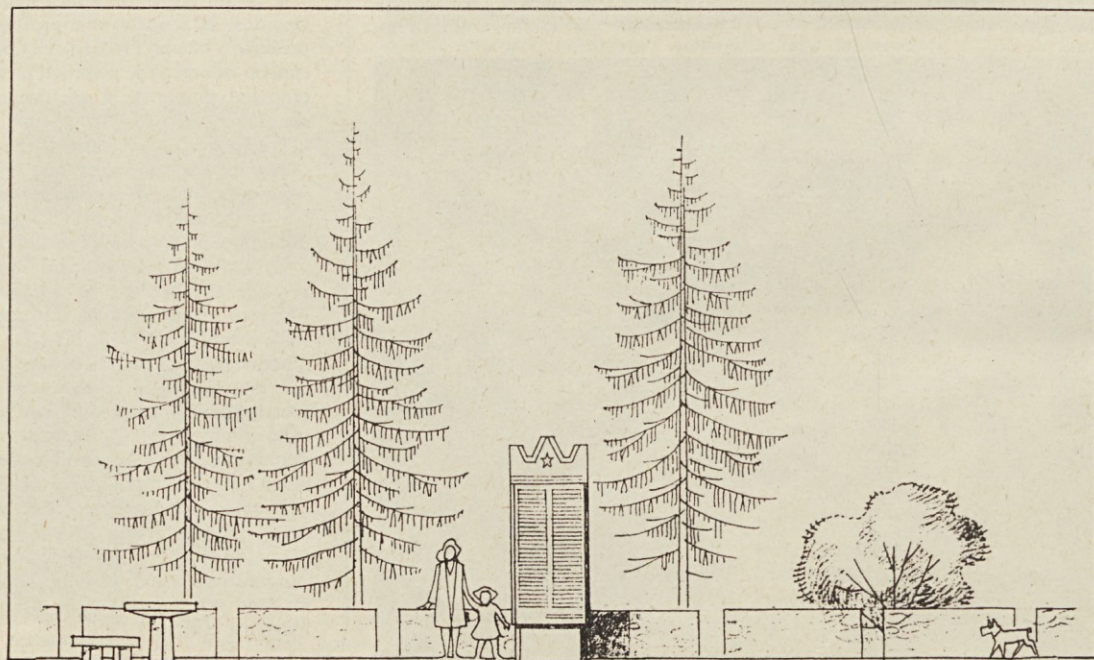
Spomenik padlim bo stal na grajski ploščadi v Ribnici ob kamnitem zidu, ki se razteza od poročne dvorane proti izhodu na Malo Mlako. Načrt zanj je napravil arh. Vlasto Kopač, soglasje za postavitev spomenika pa je dal tudi Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine oktobra lani. Spomenik bo iz kraškega uležanega kamna, brušenega, s strojno vrezanimi črkami oziroma napisi.

Napisi so razporejeni tako, da bodo na čelni strani izpisani vsi padli iz Ribnice, na levi strani ločeno iz vasi Bukovica, Gorenja vas, Goriča vas, Hrovača, Kot, Nemška vas in Sajevec, na desni strani pa iz vasi Breg, Dolenji Lazi, Brežje, Dane, Jurjevica, Slatnik, Sušje in Žlebič. Vkllesanih bo 212 imen in posvetilo »V boju za osvoboditev našega naroda izpod fašističnega jarma v letih 1941 — 1945 so žrtvovali svoje življenje«. Skupno bo vkllesanih 4.321 znakov.

Organizacija zveze borcev in krajevna skupnost bosta morali zbrati kar nekaj milijonov dinarjev za uredništev zamisli. Otvoritev spomenika naj bi bila za krajevni praznik 5. maja ali za dan borca 4. julija, odvisno od

tega, kako bodo potekala gradbena dela. Vrsta delovnih organizacij je že prispevala svoje deleže, organizacija zveze borcev pa je zbrala med svojimi člani že 650.000 din. Doslej še vedno ni zbran ves denar in vsak prispevek je še vedno dobrodošel, bodisi prispevek delovne ali druge organizacije ali po-

sameznika. Kdor je pripravljen, to lahko še zmeraj stori na žr. r. krajevnih skupnosti št. 51310-645-16002 ali izroči prispevek v pisarni KS ali obč. odb. ZB. Seznam darovalcev bo po koncu akcije objavljen v Rešetju. Na sliki — skica spomenika padlim v Ribnici.

Ribničani iz prejšnjega stoletja

Najstarejša – še štiri leta do stotice

Nekaj nad 12.000 nas je, prebivalcev naše občine namreč. Kar dobrih sto let se število prebivalcev občine giblje okrog te številke. Seveda so bila posamezna obdobja, ko nas (jih) je bilo nekaj več, pa tudi časi s precej manj prebivalci.

Območje naše občine je bilo dolga desetletja močno podvrženo izseljevanju, saj do pred nekaj leti niti ni bilo dovolj delovnih mest, s tem tudi kruha za vse. Ostajali so le starejši in ostareli, se pravi manj proizvodno sposobni ljudje, pretežno na neprav radodarni kraški zemlji. Tako smo dolga obdobja ugotavljali, kako je prebivalstvo občine nadpovprečno ostarelo. V zadnjih dveh treh desetletjih smo v občini doživeli tudi vsaj tri praznovanja stoletnice. Sam sem obiskal in opisal vrsto najstarejših občanov naše občine, še posebej vse znane stoletnike zadnjih desetletij — Tomšiča iz Ribnice, Pečkovo mamo iz Hrovače, Zogarjevega očeta v Rakitnici, ki je še pri sto letih redno prebiral časopise. Pravi užitek je bilo besedovanje z njimi, čeprav zaradi naglušnosti z nekaterimi včasih malo težko. Toda iz njihove pripovedi sem lahko spoznaval kot iz knjig naših klasikov življenje pred dolgimi desetletji v naši dolini. Le-to nikdar ni bilo posebej z rožicami postelano, prej s trnjem, vendar v bistvu lepo. In skoro vedno smo govorili o delu, trdem delu skozi vse dolgo življenje. Prav delo jih je večinoma ohranjalo čile. In večinoma so ti naši starčki, z mislimi zazrti globoko vase in na pot svojega dolgega življenja, ob delu najpogosteje uporabljali besedo sreča ali nesreča. Predvsem sreča, saj so, skromni kakor so vedno bili, bili tudi z malim zadovoljni, srečni ob drobnih, za njih velikih malenkostih in pozornostih. Biti moraš srečen, je zapisal Maurice Maeterlink, da lahko nekoga osrečiš, treba je nekoga osrečiti, da bi sam ostal srečen.

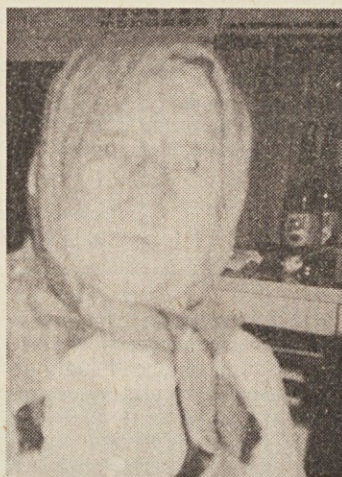
Saj res, sem si pred dvema letoma dejal, zakaj ne bi malo raziskali, koliko je recimo stoletnikov oziroma devetdesetletnikov v naši občini! Vemo, da je bil navadno Loški potok znan po visokih starostih svojih prebivalcev. Nasploh so bili Potočanje klen, trdoživ narod. Pred slabimi dvajsetimi leti sem intervjuval v Retjah zakonca Benčina, ki sta praznovala sedemdesetletnico skupnega življenja!

Podatke matičnih uradov izpred dveh let je bilo treba ponovno preveriti in reči je treba, da so se vrste naših občanov, rojenih še v prejšnjem stoletju, hudo zredčile. Pa vendar — med nami je še vedno 62 občanov, starih nad 87 let, torej rojenih do vključno zadnjega decembra 1899. leta. Na območju matičnega urada Loški potok je takih še 11, na območju Sodražice 14, ostali na območju Ribnice.

To vsekakor potrjuje, da smo Ribničanje še vedno kleni in da učakamo lahko visoke starosti. Ribničanje pravzaprav ne, saj jih je (moških) iz tega obdobja le 16, ostalih 46 so ženske. Se pravi, da so »glavne« tudi tu ženske in da mnogo manj moških (poročenih ali samskih) dosega visoke starosti. Ali kakor je nekdo dejal, da poročene ženske sicer živijo povprečno mnogo dalj kot moški, vendar se (poročenim) moškim njihovo življenje zdi mnogo daljše.

Bistvo življenja je človeška sreča.

Jean Anouilh

Ivana Trdan: veliko hudega se je nabralo v dolgem življenju. Samo delo, od ranega jutra do pozne noči. Pa velika družina, slab zažitek. Ja, hudo je bilo...

...ja, pa tudi veselo je bilo včasih, veste, ko smo se s puncami zbrali in zapeli, zaigrala je harmonika...

Najstarejša je ženska

Stoletnika v naši občini že precej let ni bilo in ga vsaj štiri leta tudi še ne bo. Približno toliko let namreč še manjka najstarejši občanki do stotice.

Ivana TRDAN iz Prigorice 77 (Gaberje) je bila rojena 25. aprila 1891. leta in bo v kratkem praznovala 96. rojstni dan! Skoro za polno leto je »prehitela« zasledovalko, drugo najstarejšo občanko, 5. januarja 1892. leta rojeno Marijo Levstek iz Sodražice.

Obiskal sem jo dan po dnevu žena, 9. marca pod večer. Pravzaprav v poznem popoldnevu. Obnovljena nadstropna hiša se z nekaj sosednjimi hišami v Gaberju (to je del Prigorice, saj res, tudi Prigoričani bi si lahko omislili ulice kot v Dolenji vasi!) stiska na ozkem prostoru med potokom Ribnico in hribom. Kako mirno, tiho je tu, daleč od hrupnega prometa!

Doma so bili. Hči, zet France Gorše, vnuk, pravnik. Ja, ja, mati se pa spat spravljajo, so dejali in medtem ko je vnuk umikal z mize ožigalnik, s katerim je na lesen krožnik vžigal divjega petelina, se je stara mati že prikazala. Kar čilo je stopala, malo na hitrico opravljena, nasmejana pod naprej pomaknjeno ruto, in prisleda.

Belna Ivana. Ivana Trdan, najstarejša Ribničanka. Skoro 96 let!

Pogovor težko krene. Mati slabo sliši, pa se pogovorimo kar vsi skupaj. Vsakdo kaj pove, nekaj tudi sama, potem ko ji dopovem vprašanje.

V Blatih je bila rojena, mož pa je bil iz Rakitnice, zdaj bo že trideset let v grobu. Ja, ja, hudo je bilo. Tudi s stanovanjem. Pa sta prihranila, saj po starših nista kraj prida dobila, in kupila hišico v Prigorici. Mož je bil tudi v Ameriki, daleč čez »lužo« je šel s trebuchom za kruhom. Tri leta je tam galal, potem pa se je vrnil domov. No, nekaj je prihranil, pa nič kaj posebnega. Pa vojak je bil, sedem let narednik v avstrijski vojski. Doma je dolgo tudi lončaril, pa kmetaril, delal v gozdu, »fural«. Z lončarijo je odhajal na sejme, največ v Crikvenico. Vsak di-

nar je bil v hiši prepotreben in predno sta ga porabila, sta ga ničkolikokrat obrnila.

Na, vse življenje sem delala, zdaj pa še kmečke pokojnine nimam. Saj ne rabi veliko, nekaj bi pa le prav prišlo. In ko spet povrtamo vanjo z vprašanjem, kako je bilo v življenju, česa se najraje spominja, zastoka, joj, kako je bilo hudo. Vedno sem delala, delala v hiši, na poljih, v trdi temi zjutraj so odhajali orat in delali do trde noči. S konji, saj za traktorje še vedeli niso. Zdaj pa mladina frri s strojem in je že vse narejeno! Saj zato pa sem gluha, pot-oži, sicer pa ji zdravje še kar služi, hvala bogu. Kolikor se spominja, ni bila pri zdravniku ali pa čisto malo. Tudi vidi še dobro, bere brez očal in hčeri vtika nit v šivanko, če sama ne more. Televizije ne gleda kaj rada, raje spi, tudi po 12 ur, je pa preprosto kmečko hrano.

In se spet spomni otrok. Šest jih je privekalo v njuno sirotijo in garaštvo, same punce (Ja, France Gorše, saj drugače pa ne bi bil tu za zeta, poki-mam čez mizo!). Ja, ja, tako je bilo...

Potem pa se iznenada zasmje, veselo, glasno. Veste, tudi veselo je bilo pri naši hiši, nismo samo trpeli! (Saj res — bistvo življenja je vendarle človeška sreča, in še kako malo je treba, da je človek srečen!). Veste, punce so zrasle, potem smo se zbrali v hiši ali na vrtu, zaigrala je harmonika in zapeli smo. Vse punce so lepo pele. Oh, kako veselo je bilo...

Res je, Belna dekleta, zdaj je tudi v letih, so vedno rada in lepo pela in to z veseljem, če tako nanese, počno tudi še danes...

V gosto temo zunaj so vrtale nadležne snežinke drobcene luknje. Črn asfalt je že prekrila belina. Za slovo in na dobro in še dolgo zdravje smo z Belno materjo zvrnili še kozarček sladkega. Kar v slast ji je šel, se je videlo. Tudi to lahko da moč in voljo, če je in kadar je uporabljeno s pametno mero.

Srečno in najmanj do stotice, Belna Ivana, najstarejša Ribničanka!

In kdo so ostali?

Prav je, da v tem zapisu, posvečenem človekovi jeseni življenja, pove-mo še, kdo so ostali Ribničanje iz prejšnjega stoletja.

V letu 1891 je edina rojena Ivana Trdan, v letu 1892 pa poleg že omenjene Marije Leystek iz Sodražice še Anton Košir iz Črnege potoka, Uršula Lešnjak iz Sodražice in Ivana Mihelič iz Žimaric. V letu 1893 rojen ne živi noben več, v letu 1894 je bila rojena Terezija Vesel iz Sinovice, leta 1895 štiri in sicer Marija Merlak iz Ribnice, Ivana Nosan iz Goriče, Terezija Pintar iz Vinic in Neža Tanko iz Nemške vasi.

V letu 1896 so rojene tri ženske in en moški — Antonija Košmrlj iz Retij, Ana Rigler z Brega, Marija Kordiš iz Travnika in Janez Pirnat iz Gašpinovega.

Iz leta 1897, letos dopolnjujejo devetdeset let, je deset žensk in le dva moška, po starosti pa se zvrstijo takole: Ivana Rigler, Breg, Franc Rezbelj iz Globelj, Frančiška Malnar iz Hriba, Jožefa Štupica iz Retij, Marija Bambič iz Travnika, Frančiška Gregorič iz Velikih Poljan, Ana Boh iz Dolenjih Lazov, Angela Knol iz Ribnice, Marija Vesel iz Travnika, Ivana Požar iz Sajeveca, Marija Belaj iz Žimaric in Jože Henigman iz Dolenje vasi.

Trinajst žensk in le pet moških je rojenih v letu 1898. Spet po vrsti oziroma njihovi starosti: Anton Zobec, Dane, Janez Benčina, Travnik, Marija Pokovec iz Ribnice, Franc Drobnič iz Grabna, Alojz Šega iz Ravnega dola, Anton Pakiž iz Dan, Ana krajšek iz Ribnice, Marija Merhar iz Dolenje vasi, Jožefa Oberstar iz Sušja, Marija Dejak iz Dolenjih Lazov, Ivana Nosan iz Goriče vasi, Frančiška Osvald iz Jurjevice, Terezija Rus iz Šegove vasi, Ivana Klun iz Hrovače, Antonija Koprivec iz Retij, Marija Gornik iz Jurjevice, Marija Tanko iz Goriče vasi in Ivana Gornik iz Jelovca.

V zadnjem letu prejšnjega stoletja je bilo rojenih 11 zdaj še živečih žensk in sedem moških: Franc Zobec, Blata, Neža Pucelj, Dane, Frančiška Debeljak iz Malega loga, Marija Oblak iz Grabna, Anton Lesar iz Ribnice, Angela Pahulje iz Dolenje vasi, Frančiška Trdan iz Rakitnice, Marija Oražem iz Ribnice, Marija Zobec iz Otavic, Karolina Zbačnik iz Podklanca, Janez Oražem iz Bukovice, Frančiška Krže iz Petrinčev, Karolina Grebenc iz Hrovače, Štefan Starc iz Dolenje vasi, Frančišek Mohar iz Hriba, Ivana Zobec iz Dan, Franc Železnik iz Ribnice in Franc Henigman iz Dolenje vasi.

Če je že najstarejša med najstarejšimi iz območja Dolenje vasi, Ivana Trdan iz Prigorice, je prav, da je tudi najmlajši med najstarejšimi iz Lončarije. France Henigman, rojen 30. decembra 1899. je še prav za zadnji konec repa ujel prejšnje stoletje.

Pa še zaključimo z začetno mislijo, da je bistvo (vsakega) človeškega življenja sreča. Našim dvainšestdesetim najstarejšim občanom, Ribničanom iz prejšnjega stoletja, poleg sreče lahko zaželimo vsi skupaj predvsem — zdravja. Naj jim še dolgo dobro služi, naj uživajo sadove svojega dolgega življenja in trdega dela.

Srečno in zdravo — vsem!

France Grivec

Življenje in delo v domu starejših

Tokrat vam nekoliko podrobneje predstavljamo Dom starejših občanov Kočevje, ki je pričel z delovanjem v lanskem juliju in je bil ob koncu leta že polno nastanjen. Kljub temu, da je dom za obiskovalce odprt vsak dan ter da so imeli občani lani možnost dvakrat posebej ogledati prostore in se seznaniti z dejavnostjo, pa marsikdo še nima prave predstave, kako poteka življenje in delo v domu.

Dom je polno zaseden

Vzporedno s povečanjem števila starih prebivalcev v svetu raste tudi število starejših bolnikov. Demografi napovedujejo, da bo proti koncu tisočletja v zahodni in srednji Evropi 4 do 6% ljudi starih 75 do 80 let. Izkušnje pa povedo,

Vsem stanovalcem nudi dom osnovno oskrbo:

- nastanitev v opremljenih in vzdrževanih sobah,
- celodnevno starosti prilagojeno in dietno prehrano,
- uporaba skupnih prostorov (jedilnica, čajna kuhinja, dnevni prostor, klub, knjižnica, bife itd.),
- vzdrževanje osebne perila,
- skrb za osebno higieno,
- fizioterapija in delovna terapija.

Pustovanje v domu

da je zdravstveno stanje starostnikov slabo in da je to vse večja skrb osnovnega zdravstvenega varstva. V obolevnosti izstopajo kronično-degenerativna obolenja, zaradi katerih se povečujejo tudi posledice bolezni kot so invalidnost, zmanjšana psihofizična sposobnost opravljanja dnevnih opravil in drugo.

Statistični podatki kažejo, da so pri nas povečane potrebe pri starejših občanah predvsem po zdravilih, pri bolnišničnem zdravljenju, zdravljenju na domu in reševalnih prevozih.

V občinah Kočevje in Ribnica smo nekoliko bolj poskrbeli za starostnika ali invalida šele v letu 1986, ko je pričel z delom Dom starejših občanov Kočevje. Da je bila potreba po tem splošnem socialnem zavodu velika, pove že to, da so bile postelje zasedene prej kot v šestih mesecih. Nekateri domovi v Sloveniji, ki so bili zgrajeni v zadnjih letih, so bili polno zasedeni šele po enem ali celo dveh letih.

Delo zdravstveno-negovalne enote

V Domu starejših občanov je 124 postelj. Te so porazdeljene v treh nadstropjih. V prvem nadstropju je negovalni oddelek, kjer bivajo nepomični stanovalci, teh

Starostna struktura stanovalcev:		Spol:
do 60 let	14	moških 35
od 60 do 70 let	28	
od 70 do 80 let	57	žensk 89
od 80 do 90 let	22	
od 90 do 100 let	3	

je trenutno 41. V drugem nadstropju je trenutno polnegovalni oddelek, kjer bivajo delno pomični stanovalci, ki jih je trenutno 42. V tretjem nadstropju naj bi stanovali normalno pomični starejši stanovalci, vendar tudi tukaj biva že 11 delno pomičnih.

Nepomičnim, polpomičnim in psihično prizadetim, ki potrebujejo stalno varstvo in pomoč, nudi dom še dodatno oskrbo — pomoč in postrežbo drugega. Dodatno oskrbo — pomoč in postrežbo drugega ima 110 stanovalcev, od tega popolno 64 in delno 46. Brez pomoči in postrežbe drugega je 14 stanovalcev.

Poleg starostnikov so v domu 3 mlajši invalidi, 2 mlajša bolnika s sklerozo multiplex in 8 mlajših stanovalcev s psihičnimi motnjami. Stanovalcev z lažjimi in težjimi psihičnimi motnjami je veliko. V dom prihaja vsak dan zdravnik iz Zdravstvenega doma Kočevje, povprečno za pol delovnega časa.

Ker se na razpis za fizioterapevta in delovnega terapevta ni nihče javil, bo dom omogočil študij ob delu dvema medicinskima sestrama, ki sta že vključeni v ta dela in naloge. Predvsem pri fizioterapiji (individualni in kolektivni) veliko z domom sodeluje fizioterapevtka iz Zdravstvenega doma Kočevje tovarišica Ivanka Bižal. V okviru delovne terapije so stanovalci praznično okrasili dom pred novim letom, napisali voščilnice, izdelali nekaj ličnih daril in organizirali prireditev z obiskom dedka Mraza. Enako so se vključili v pripravo in izvedbo pustovanja.

V bolnišnici se zdravi povprečno 6 do 8 stanovalcev mesečno. Zdravstveni dom opravi povpreč-

čevanja preležin (preoblačijo in obračajo jih na vsake tri ure ponoči in podnevi). Poskrbeti je potrebno tudi za notranje konflikte stanovalcev, velikokrat je za te vzrok alkohol. Večkrat so stanovalci tudi agresivni do negovalnega osebja ali pa na različne načine izsiljujejo. Dementni in sklerotični stanovalci pogosto nekontrolirano zapustijo dom in je osebje prisiljeno za pomoč prositi tudi Postajo milice. Svojem je treba nuditi nasvete in imeti z njimi razgovore. In ne nazadnje je velika in težka naloga, da sestre ali negovalke poskrbijo za umirajoče ter nudijo umrlemu zadnjo nego in oskrbo.

Nobena skrivnost ni, da splošni socialni domovi tudi v drugih občinah Slovenije izgubljajo svoj prvotni status. V preteklih obdobjih, ko so se načrtovali novi domovi, je bilo predvideno, da bo v domovih okrog 35 odstotkov ljudi, starih nad 65 let, ki bodo potrebovali stalno nego in pomoč, 65 odstotkov pa bo sorazmerno zdravih starostnikov. Danes je stanje popolnoma obrnjeno, kar se je pokazalo še posebej v kočevskem domu. Vedno pogosteje lahko opažamo, da postajajo domovini za starejše občane podaljšana roka bolnišnice, kamor se prejema vedno več bolnih, medicinske nege in terapije potrebnih stanovalcev. Vzrok za to je daljša življenjska doba starostnikov, nemoč družine (bolniški stalež) in svojcev ob negi bolnega ali pa ostarelega družinskega člana in ne nazadnje tudi ekonomska plat.

Za čimbolje opravljeno delo zdravstveno-negovalne enote pa je nujno potrebno tesno sodelovanje s socialno službo, s kuhinjsko enoto in skupnimi službami. Predvsem pa še, če pride do nepredvidenih ali izrednih situacij.

Hrana prilagojena starostnikom

Pri načrtovanju hrane v domu upoštevajo republiške normative, ki veljajo za vso SR Slovenijo. Ti normativi predpisujejo, da mora starostnik zaužiti dnevno 2000 kcal na dan ali 8,4 MJ na dan.

Prehrana je prilagojena spremenjenim potrebam po različnih hranilnih snoveh, da zagotavlja boljše počutje, ohranja telesno in duševno zmogljivost. Glede na

Delo v zdravstveno-negovalni enoti poteka v treh izmenah vse dni v letu. To delo trenutno opravlja: 6 medicinskih sester, 18 negovalk, 1 fizioterapevt, 1 delovni terapevt, zdravnik s polovičnim delovnim časom z ambulantno sestro, psihiater dvakrat na mesec in 1 glavna medicinska sestra.

občanov v Kočevju

bolezni, katerim je starostnik podvržen, je hrana varovalna. To pomeni, da je količinsko prilagojena njegovim potrebam. Pri pripravi upoštevajo zmanjšano

valcev iz občine Kočevje, 20 stanovančev iz občine Ribnica, ostali stanovančevi pa so iz trinajstih drugih občin. Od 20 stanovančev iz ribniške občine je 7 samopla-

V kuhinjski enoti, ekonomatu in pralnici je zaposlen naslednji kader:

- 3 KV kuharji — dva sta posebej usposobljena za pripravo dietne prehrane,
- 2 kuharski pomočniki,
- 2 pomivalni posode,
- 1 ekonom za potrebe celotnega doma,
- 2 servirki za delo v jedilnici in bifeju,
- 1 vodja prehrane
- 1 šivilja
- 1 likarica
- 2 perici

Stanovančevi doma v jedilnici

količino soli, maščob, sladkorjev, živalskih beljakovin in pikantnih začimb. Poudarek je na večjih količinah svežega sadja in zelenjave ter rastlinskih beljakovinah.

Varovalna prehrana je tudi osnova za izpeljavo diet. V domu pripravljajo dietno hrano za stanovančeve s sladkorno boleznijo, boleznijo ledvic, želodca in žolča ter pasirano hrano. Dietno prehrano uživa 74 stanovančev doma.

Pri sestavi jedilnikov upoštevajo, da so zastopane vse skupine živi: beljakovine, maščobe, ogljikovi hidrati, minerali in vitamini.

Stanovančevi prejemajo 4 obroke dnevno: zajtrk, s katerim se zadosti 20% celodnevni potreb

Razgovor s predstavniki republiškega komiteja za borbe in vojne invalide

gibljejo med 120 in 160 din dnevno, odvisno od vrste diete.

Stanovančev, ki potrebujejo dodatno pomoč, nego in postrežbo, zaračunava dom dodatek v enaki višini, kot ga takšnim stanovančev priznava invalidska komisija pri SPIZ SRS. Stroške zdravstvene nege plačujejo v celoti zdravstvene skupnosti občin, v katerih so stanovančevi zavarovani, in sicer po 2.486.— din dnevno na stanovančeva, ki takšno nego po mnenju zdravnika potrebuje.

Izgradnja doma je velika pridobitev

Kljub temu da dom še ni v celoti dograjen, je že skoraj premajhen. Okrog 30 prisilcev že čaka za sprejem v dom, vendar jim ta hip ni moč ustreči. Dom, ki meri 3.558,68 m² neto površine (na stanovančeva pride 31,25 m²) je bil zgrajen z združevanjem sredstev. Največ sredstev so prispevali preko svojih prispevkov iz pokojnin upokojevci iz Kočevja, Ribnice in Ljubljane, v lanskem letu pa še sklad za gradnjo domov pri SPIZ SR Slovenije. Del sredstev pa so združili občani kočevske občine s samopriskom.

Sredstva so bila porabljena za gradbo z vsemi instalacijami, dvigalom in opremo ter za ureditev okolice. Za zaključek investicije manjka še nekaj sredstev za manjkajočo opremo in sicer približno 13 milijonov din ter za zagonske stroške nekaj manj kot 3 milijone dinarjev.

Jože Novak

Doslej zbrana sredstva:

a) za investicijo:

— SPIZ (Kočevje, Ribnica, Ljubljana in sklad)

378.065.828.—

— samopriskope 24.890.167.—

— Samoupravna stanovanjska skupnost Kočevje

18.144.122.—

— drugi 4.927.080.—

Skupaj: 425.028.197.—

b) za zagonske stroške

— Občinska skupnost socialnega skrbstva

Kočevje 28.000.000.—

— Občinska zdravstvena skupnost Kočevje 2.350.000.—

— Stanovanjska skupnost občine Ribnica 2.000.000.—

Skupaj 32.350.000.—

čnikov, za 6 stanovančev doplačuje razliko do polne oskrbine občinsko socialno skrbstvo, za 7 pa v celoti krije vse stroške za oskrbo v domu.

Trenutna cena za osnovno oskrbo v dvoposteljni sobi je 3.353.— din dnevno. K tej ceni se dodajajo povečani stroški od 7 do 10% za enoposteljno sobo (z balkonom ali brez) tistim, ki v takšnih sobah prebivajo ter dodatni stroški za dietno prehrano, ki se

po hrani, s kosilom 40%, s popoldansko malico 10%, in večerjo 30% celodnevni potreb. Stanovančevi z dietno prehrano dobijo tudi dopoldansko malico, torej pet obrokov dnevno. 78 starostnikov doma se hrani v jedilnici, 35 v dnevni prostorih v I. in II. nadstropju in 11 v posteljah. Vsem tem oskrbovancem, ki se hranijo na oddelkih, je potrebna delna ali popolna pomoč pri uživanju hrane. Pri tem je zaželjena tudi pomoč svojcev.

In koliko stane življenje v domu

V domu je trenutno 78 stano-

Razgovor s svojci stanovančev

Zimske igre slovenske strojogradnje

Na Pohorju so bile 11. zimske igre slovenske strojogradnje. Smučarji Rika so v skupni uvrstitvi zasedli 8. mesto med 25 delovnimi organizacijami. Osvojena je bila tudi prva medalja in to srebrna. V smučarskih tehik jo je osvojila Ana Černe iz tozd Komunalna oprema.

V skupni razvrstitvi je zmagovalac ljubljanski Litostroj pred trboveljskim STT in mariborsko Metalno.

Rezultati teki: 1. Litostroj, 2. STT, 3. Metalna, 6. Riko

Veleslalom: 1. Metalna, 2. STT, 3. Litostroj, 10. Riko

Med posameznimi uvrstitvami (nastopilo je preko 800 tekmovalcev) so dosegli boljše rezultate še: Peterlin Ludvik — 9. mesto teki, Rudi Zajc — 11. mesto veleslalom, Diana Drobnič — 12. mesto veleslalom in Marjan Lavrič — 12. mesto teki.

Nogometaši Rika zmagovalci zimskega prvenstva ZPS

Prvo zimsko prvenstvo slovenske strojogradnje (ZPS) so osvojili nogometaši ribniškega Rika. Premočno so premagali vse nasprotnike in v vseh tekmah niso prejeli nobenega zadetka.

Rezultati:

Elektroprojekt : Riko 0:7

Litostroj : Cevovod 3:1

Atmos : Jeklo 4:3

Mlinostroj : Stroj 3:0

Kostroj : STT 1:8

Indos : Kovind 3:6

Litostroj : Atmos 5:2

Mlinostroj : STT 6:5

Kovind : Metalna 3:6

Riko : Litostroj 5:0

Mlinostroj : Metalna 8:3

za 3. in 4. mesto

Litostroj : Metalna 9:2

finale

Riko : Mlinostroj 5:0

V ekipi Rika so nastopili: Merhar, Oražem J., Oražem T., Šporar, Zobec, Piškur, Andoljšek, Štupica, Pogorelc, Kalajžič

Rokometaši Inlesa zmagovalci zimske lige

Pripravljalno obdobje pred novo tekmovalno sezono so ribniški rokometiši izkoristili med drugim tudi za nastop v zimski rokometni ligi. Poleg domačih rokometišev so nastopale še ekipe Donita iz Sodražice, Itasa Kočevja, Grosuplja, Mokerca in Slovan — mladinci. Prvo mesto je osvojila prva ekipa ribniškega Inlesa.

Smučarji Donita najboljši

V organizaciji TVD Partizan Sodražica in ob pomoči pripadnikov JLA iz Ribnice so na smučišču v Sodražici pripravili vsakoletno občinsko sindikalno prvenstvo v veleslalomu, smučarskih tehik in skokih.

Največ uspeha so imeli tekmovalci Donita pred smučarji SO Ribnice in Rikovim tozdom Rikostroj.

Rezultati:

Teki:

Ženske skupina A: 1. Kožar (SO), skupina B: 1. Nosan (SIS)

Moški skupina A: Šilc (Donit), skupina B: 1. Mihelič (Elektro), skupina C: 1. Nosan (SO) skupina D: 1. Drobnič (Inles)

Skoki: skupina A: 1. Košir (Riko), skupina C: 1. Matelič (Donit), skupina D: 1. Košmrlj (OŠ Sodražica)

Veleslalom:

ženske: skupina A: 1. Kožar (SO)

moški: skupina A: 1. Zobec (Riko), skupina B: Pucelj (Inles), skupina C: 1. Matelič (Donit), skupina D: 1. Košmrlj (OŠ Sodražica)

Skupna uvrstitev: 1. Donit 744, 2. SO Ribnica 604, 3. Rikostroj 510.

Sedmo kolo I. lige KZL

Kegljalci Rika so pričeli s spomladanskim delom tekmovanja v I. ligi ljubljanske kegljaške zveze. V sedmih odigranih kolih so zabeležili štiri zmage in tri poraze. V ligi nastopa 12 ekip.

Rezultati Rika v 7. odigranih kolih:

Geološki zavod : Riko 5044:4841

Riko : Kamnik 4964:4940

Rogovile : Riko 4748:4757

Riko : Ilirija 4932:4967

Integral : Riko 4786:4831

Riko : Tankist 5021:4665

Tekstil Slovan : Riko 4938:4833

Skoki v Loškem potoku

Smučarski delavci TVD Partizan Loški potok so pripravili na 60-m skakalnici v Loškem potoku prvenstvo SRS in pokal COCKTE za mlajše mladince in tekmovanje v smučarskih skokih za kategorizacijo centralne regije in pokal Elektrotehne za člane in mlajše mladince.

Za pokal Cockte je nastopilo 38 tekmovalcev iz 12 klubov. Prvostop je osvojil Petek Franci 220,8 točk SSK Žirovnica Jesenice, 2. Kropar Marjan 214,7 Iskra Delta Triglav, 3. Gašperin Marjan 208,6 SSK Žirovnica-Jesenice. Zmagovalac Petek je imel tudi najdaljše skoke, dvakrat po 58,5 m.

Na tekmovanju za pokal Elektrotehne in kategorizacijo centralne regije za člane in mlajše mladince 8. marca pa so slavili tekmovalci Elektrotehne Ilirije iz Ljubljane.

Prvenstvo Rika v veleslalomu

Smučarji delovne organizacije Riko so se na Soriški planini pomerili v veleslalomu za prvenstvo Rika 1987. Nastopilo je preko sto tekmovalcev v treh starostnih skupinah. Najboljši štirje so se uvrstili na športne igre slovenske strojogradnje v Mariboru.

Rezultati:

Ženske: 1. Diana Drobnič, 2. Marinka Lovšin, 3. Ana Černe. Moški: Skupina A: 1. Dušan Levstik, 2. Niklavc Bojan, 3. Košir Ivo. Skupina B: 1. Rojšek Silvo, 2. Zajc Rudi, 3. Pintar Andrej. Skupina C: 1. Janez Petek, 2. Alojz Lovšin

Zimske igre Slovenijalesa

Na smučišču v Danah pri Ribnici so bile 12. igre sozd Slovenijales. Uspešno organizacijo je izpeljal ribniški Inles, v smučarskih tehik in veleslalomu pa je nastopilo 200 tekmovalcev.

Skupni zmagovalac je ekipa KLI Logatec, drugo mesto so osvojili smučarji Trgovine Ljubljana, tretje Brest Cerknica, četrto domači Inles, peto Lik Kočevje itd.

Nekaj boljših uvrstitev Inlesovih tekmovalcev: Drobnič Viktor — teki III. skup., Grišin Mira — teki II. skup. (oba 4. mesto), 6. mesto Lovšin Janez — teki II. skup., 7. mesto Pucelj Janez — veleslalom I. skup. in Petič Janez — teki I. skup. itd.

Dvakratni evropski prvak v Ribnici

Za vse ljubitelje košarke in športa nasploh je bila sreda 4. marca pravi športni praznik. V prepolni dvorani Športnega centra je nastopila ekipa zagrebške Cibone, dvakratni evropski in večkratni državni prvak.

S pomočjo delovne organizacije Riko, ki je bila pokrovitelj srečanja med Cibono in Mineral Slovanom, ter v odlični in brezhilni organizaciji ribniških nogometašev so lahko gledalci v živo spremljali in uživali v mojstrovinah Dražena Petrovića, Nakića, Knega, Cvjetičanina in ostalih vlemojstrov košarke. To je bilo po izpadu Smelt Olimpije iz prve zvezne lige prve gostovanje Cibone v zadnjem letu dni v Sloveniji.

V prijateljski in fer tekmi (namen tekme je bila predstavitev te dinamične in atraktivne športne panoge tudi v našem kraju) je zmagala Cibona z rezultatom 132:113 (67:56). Košarkaši Slovana so v prvih 15 minutah celo nadigrali Zagrebčane, saj so vodili celo z 11 koši razlike. Pri Ciboni so bili najučinkovitejši D. Petrović 31, Čutara 26, Ušić 23, pri Slovanu pa Brodnik 26, Besedič 22, Janžek 20.

U. B.

Ob 8. marcu

iskrenost

čestitamo

ženam in dekletom.

Mladi člani RK OŠ Ribnica

Mamo sem razveselila

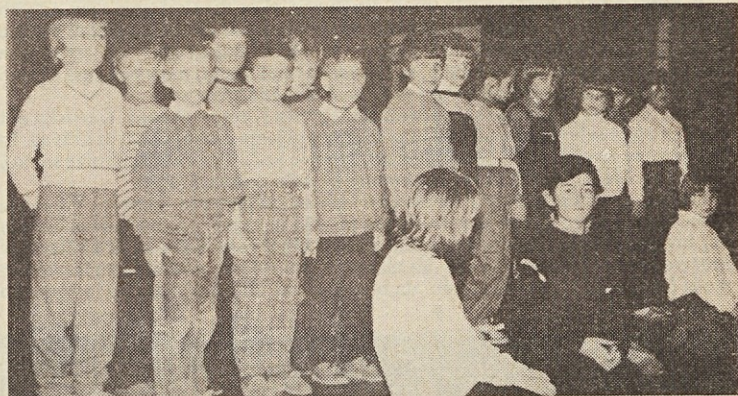
Najsrečnejša je bila mama, ko sem se rodila. Mislila je namreč, da bo dobila še enega dečka. Seveda je imela že pripravljeno ime za fanta, Gašper.

Ko sem se rodila, so neizkušene študentke, ki so pomagale pri porodu dejale, da sem fantek. Spraševale so mamo, kaj ima doma. Mama je odgovorila, da triletnega fantka. Glavna babica jih je ostela in dejala, da je mama rodila deklico. Mama bi bila seveda tudi z dečkom zadovoljna, ko pa je slišala, da ima deklico, se ji je izpolnila njena tiha želja. Smejala in jokala. Kerati se je od strice.

Od svojega rojstva dalje sem jo razveseljevala s prvimi besedami, prvimi koraki, z vsakim uspehom in napredkom.

Tako je tudi danes, ko sem že velika!

Katarina Bartol
4.a, OŠ Ribnica

Praznik žena 8. marec v Dolenji vasi. Pristrčno in sproščeno so najmlajši, učenci domače osnovne šole s pevskim zborom Lončar, čestitali ženam in dekletom ob njihovem prazniku. Podobne prireditve so bile tudi po drugih krajih v občini tisti prvi konec tedna v marcu, pa tudi v večini delovnih kolektivov. Na sliki — z nastopa mladih na proslavi v Dolenji vasi. Foto: M. Glavonjič

Pri mizarju

Upravoval sem svojega ata pri opravljanju njegovega poklica. Po poklicu je namreč mizar in izdeluje različne izdelke iz lesa, kot so okna, vrata, stopnice, obloge pa tudi strojno pohištvo.

Za izdelavo teh izdelkov uporablja različne stroje in priprave, kot so: poravnalni stroj, rezalni stroj, vrtalni stroj, brusilni stroj in kobelni stroj.

Opisal bom postopek, kako naredi stopnico. Za stopnice uporablja trde les, kot je ivrast, jesen in brst. Deske, ki morajo biti dovolj suhe, prereže na posebno dolžino in potem jih poskoblja. Sledi priprava za lepšenje korov za stopnice. Da se lepilo posuši, je treba počakati nekaj ur. Potem je treba stopnice pobruviti in jih oblikovati v končno obliko. Šla željo kupca lahko stopnice se polakira. Ključno rešeto, opravljeno, sledi in montaža. Pri izdelavi takega izdelka se pojavijo tudi odpadki, natančneje uporablja za kurjavo. Zagaranje pa vada in metom za stelo.

Merhar Miran, 4. raz.

Gledali smo film

Vsako leto na različne načine praznujemo kulturni dan. Letos smo ga preživeli ob gledanju mladinskega filma Poletje v školjki.

Ta film je nastal šele pred pol leta. O njem smo že veliko slišali in vemo, da je h gledanju pritegnil veliko mladih in tudi odraslih. Že zato smo ga težko pričakovali.

V filmu Poletje v školjki je veliko takega, kar pritegne predvsem mlade: humornost, dobra glasba, moderni plesi, lepa pokrajina, morje in obala... Vitan Mal je prikazal rojevanje najstniške ljubezni med Mileno in Tomažem, kako otroci iščejo tatove školjk in jih tudi najdejo ter potrebo odraščajočega Tomaža po očetu, ki je v Ljubljani. Seveda pa je v filmu še mnogo zanimivih dogodkov. Gledalec se lahko tudi nasmeje. K temu pripomorejo nekatere osebe, smešni vzdevki ali imena ter smešni prizori.

Film Poletje v školjki so lepo sprejeli tudi mladi v drugih državah. Dobil je nekaj nagrad. Največji sta: nagrada na velikem otroškem festivalu otroškega filma v Italiji in nagrada predsednika republike v Franciji.

Film mi je bil zelo všeč, saj v njem vsak gledalec najde kaj, kar ga zanima. Zato sem zelo vesela, ker sem prebrala, da bo kmalu nastal drugi del filma Poletje v školjki.

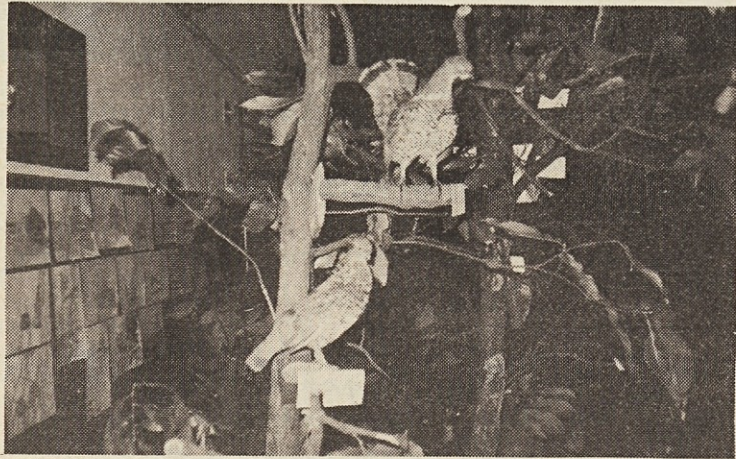
Mateja Merhar, 7. b, OŠ dr. France Prešern

Novo društvo

V Ribnici se je organiziralo novo društvo in sicer društvo gojiteljev mladih pasemskih živali. Ljubitelji in gojitelji teh živali so že dolgo pogrešali takšno društvo, ki bi jih združevalo in v katerem bi lahko izmenjevali svoja strokovna znanja, se dogovarjali o novostih, se skupaj navajali ljubiti male pasemske živali in to ljubezen skupno uveljavljali tudi med drugimi občani.

Sedež društva je za zdaj pri predsedniku Stanetu Klunu v Ribnici, Kurirska pot 12. V društvu si bodo prizadevali za pospešitev gojenja malih pasemskih živali. In katere so te živali? Zajci, golobi, fazani, kokoši, ptiči. Posebno zanimive so tudi tiste vrste čistih pasem, ki so pomembne za naše gospodinjstvo.

Delovanje društva temelji na načelih samoupravljanja in javnosti. V člani se lahko vsak občan, ki sprejme društvena pravila in se po njih tudi ravna. Seveda naj bo tudi ljubitelj in gojitelj malih pasemskih živali! Kdor se želi včlaniti v društvo, za to zaprosi pismeno ali ustno izvršni odbor, podpiše priglasnico in plača članarino. V društvu želijo, da bi se čim več občanov odločilo za članstvo pri njih.

Jezični dohtar

Nedavno je Ribnica dobila svojega »jezičnega dohtarja«, kakor so svoje dni imenovali advokate. V povojnem času naše mesto menda še ni imelo advokata in smo se morali za zagovarjanje, zastopanje in medsebojno prepiranje zatekati k advokatom v Kočevje ali Ljubljano. Poslej nam bo tudi to bližje in bolj na roko, pa nam bo tudi prepiranje bolj gladko teklo. Advokaturu je odprl pravnik Aleš Abrahamsberg, pisarno pa ima na Šeškovi ulici v Peterlinovi hiši, to je med pisarno AMD in Spominkarstvom.

REŠETO

Glasi Socialistične zveze delovnega ljudstva Ribnica. Izhaja enkrat mesečno oziroma desetkrat letno v nakladi 4.000 izvodov. Ureja uredniški odbor v sestavi: France Grivec, glavni in odgovorni urednik, Uroš Bregar, tehnični urednik, Miran Košmrlj, Janez Mihelič, France Lapajne, Andrej Rus, Janez Gorše, Matjaž Nosan, Ciril Andoljšek. — Uredništvo: OK SZDL Ribnica, 61310 Ribnica, Šeškova 14, telefon 861-274 ali 861-067. — Priprava za tisk: DIC — TOZD Grafika Novo mesto, Tisk. Tiskarna Novo mesto.

Dolenja vas, Lončarska ulica, pogled s prigroriškega mostu na nabrežje reke Ribnice. Pozno jeseni je območna vodna skupnost pričela z regulacijo oziroma urejanjem brežine Ribnice skozi Dolenjo vas, kar pomeni nadaljevanje urejanja struge pod zaježitvijo v Založju. S tem posegom bodo uredili strugo reke Ribnice do dolenjevaškega polja, predvsem pa skozi naselje. Gotovo bo to tudi veliko prispevalo k lepšemu videzu naselja. Druga naloga, ki naj bi pomembno prispevala k ureditvi Prigorice in Dolenje vasi, pa je kanalizacija. O tem že razmišljajo, uresničitev razmišljanj pa bo zahtevala seveda velike denarje. Z ureditvijo brežine Ribnice skozi Dolenjo vas oziroma južno od pregrade akumulacijskega jezera bodo nadaljevali spomladi.

Akcija za čisto in urejeno okolje

Zaradi vse večjega onesnaževanja in neurejenosti okolja ter zanemarjanja določenih objektov v naši občini je nujno doseči določene spremembe in s tem vplivati na naše KS, društva, delovne organizacije in vse občane za drugačno mišljenje o našem okolju.

Za takšne pojave so določeni odloki in kazni, katerih pa žal ne upoštevamo, kaj šele izvajamo.

Tako se pojavlja vse več divjih odlagalšč smeti, onesnaževanje voda, neurejene kanalizacije, neurejena in zanemarjena stanovanjska naselja, nesmiselne regulacije, propadajoči in neurejeni objekti, zanemarjeno čiščenje snega v zimskem času itd...

Za izboljšanje trenutnega stanja želi svet za varstvo okolja pri OK SZDL uvesti posebno akcijo za najbolj čisto okolje v občini in s tem dodati tudi svoj delež k akciji »Slovenija moja dežela«. Navedena akcija naj bi potekala podobno, kot je akcija turistični nagelj in bodeča neža, s to razliko, da bi mi uvedli sistem »Plaketo vzornega Urbana« za čisto in urejeno okolje ter plaketo neurejenega Urbana za zanemarjeno okolje ali kaj podobnega.

Akcijo bi izpeljevali s pomočjo vseh občanov na tak način, da bi le-ti svetu za varstvo okolja pošiljali svoje prispevke v slikovni obliki s spremnim dopisom o kraju in času ali pa o tem obvestili svet za varstvo okolja. V vsakem primeru občanu zagotavljamo anonimnost prispevka. Na podlagi teh prispevkov bi v glasilu »Rešeto« mesečno objavili sliko primernege in sliko neprimernege okolja s spremnim dopisom in podeljenim nazivom, ob koncu leta pa bi tudi podelili navedena priznanja najbolj urejenemu in najbolj zanemarjenemu okolju.

Ocenitve kakor tudi podelitve navedenih priznanj bi urejal svet za varstvo okolja ali pa posebna komisija v okviru OK SZDL pod določenimi pogoji, ali pa s pravilnikom, katerega bi bilo potrebno pripraviti.

Priznanja naj bi podeljevali na nivoju KS, DO, raznim ustanovam, društvom, pri večjih KS pa tudi na nivoju posameznih naselij.

S tem načinom bi na human način vplivali na zavest občanov z željo, da s tem ne želimo nikogar užaliti temveč prikazati realno sliko našega okolja, katerega moramo na vsak način izboljšati, saj je to v bistvu del našega življenja. Obenem pa moramo tudi vsakemu turistu, ki zaide v naše kraje, narediti dobro počutje.

Z željo, da bi akcija uspela in tudi dobila svoje razsežnosti, prosimo vse občane, da se nam priključijo in svoje prispevke pošljejo na naslov: Svet za varstvo okolja pri OK SZDL, Ribnica, Šeškova 54.

Ne obtožuj narave! Storila je svoje, zdaj stori ti svoje!

John Milton

Videti je, da se težka industrija prav tako težko odvadi kaditi kot ljudje.

B. V.

Solidarnost

Da beseda solidarnost v naši družbi ni prazna beseda, smo že ničkolikokrat dokazali. Solidarno, se pravi s prispevanjem denarja in prostovoljnimi delom, urejamo mnoge skupne stvari v krajevnih skupnostih in v širših skupnostih, na podoben način priskočimo na pomoč ljudem ob naravnih in drugih nesrečah itd. Solidarnostna načela naše družbe smo celo zakonsko opredelili z oblikovanjem solidarnostnih skladov za pomoč posameznim območjem v republiki in državi z enodnevnim zaslužkom vseh zaposlenih. Tudi razvejano kvodajalstvo je posebna oblika solidarnosti.

Pred nami je ponoven izpit solidarnosti. Zgroženi smo spremljali nedavno tragedijo v Zagorju in sočustvovali z družinami, katerim je plaz porušil domove ter z delavci v porušnem obratu Lisce. Že med drsenjem plazu so stekle številne solidarnostne akcije po vsej republiki in tudi izven nje, kasnejše aktivnosti pa dobivajo vse bolj organizirano obliko pomoči.

Koordinacijski odbor za razvijanje in uveljavljanje socialistične solidarnosti pri RK SZDL je pozval vse organizacije socialistične zveze v Sloveniji, preko njih pa vse delovne organizacije, druge samoupravne organizacije in občane, naj se vključijo v solidarnostne aktivnosti za pomoč Zagorju pri odpravi posledic drsenja plazu. Doslej ocenjena škoda v občini Zagorje znaša blizu osem milijard din, kar je že 44 odst. občinskega družbenega proizvoda. Celotna škoda pa bo še bistveno večja.

V skladu s pozivom k splošni solidarnosti pomoči Zagorju objavljamo žiro račun pri obč. odboru RK Zagorje za pomoč prizadetim družinam: št. ZR je 52720-678-50940, za pomoč prizadetim delovnim organizacijam pa št. ZR: 5270-655-128185.

Izkažimo se!